ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី

ការសុំកូន

ដោយលោក ខន សុខេង*

ជំពូកទី១ ស្មុំកូនពេញលេញ

ផ្នែកទី១: លក្ខណៈនៃស្មុំកូនពេញលេញ

ញស្មុំកូនពេញលេសំដៅដល់ស្មុំកូនដែលមានអានុភាពបង្កើតនូវទំនាក់ទំនងអចិន្ត្រៃយ៍ជាឳពុកម្តាយ និងកូន រវាងឳពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬឳពុកចិញ្ចឹម ឬម្តាយចិញ្ចឹមនឹងកូនស្មុំ និងបញ្ចប់សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរវាងកូននឹងឳពុកម្តាយបង្កើត ឬអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់ខ្លួន។ អាចនិយាយបានម្យ៉ាងថា ដោយបង្កើតស្មុំកូនពេញលេញ កូនស្មុំត្រូវទទួលបានឋានៈដូចគ្នានឹងកូនបង្កើតរបស់ឳពុកម្តាយចិញ្ចឹម និងត្រូវទទួលសិទ្ធិ និងករណីយកិច្ចដូចគ្នានឹងកូនបង្កើត នៅក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយឳពុកម្តាយចិញ្ចឹម បន្ថែមពីលើនេះ ញាតិភាពរវាងកូនស្មុំ និងឳពុកម្តាយបង្កើតត្រូវបញ្ចប់ដោយកូនស្មុំពេញលេញ លើកលែងចំពោះសហព័ទ្ធម្ខាងក្លាយជាឳពុក ឬម្តាយចិញ្ចឹមនៃកូនបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត។

យោងតាមការបកស្រាយខាងលើ យើងអាចនិយាយជារួមបានថា កាលណាបង្កើតស្មុំកូនពេញលេញនាំឲ្យមានស្ថានភាពពីរកើតឡើង ទី១ គឺបង្កើតនូវទំនាក់ទំនង ឬញាតិភាពរវាងកូនស្មុំជាមួយឳពុកម្តាយចិញ្ចឹមដូចជាកូនបង្កើត ពោលគឺបង្កើតសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចដូចកូននឹងឳពុកម្តាយបង្កើត។ ទី២ គឺបញ្ចប់ញាតិភាព ឬទំនាក់ទំនងជាមួយឳពុកម្តាយបង្កើតក៏ដូចជាញាតិលោហិតរបស់ឳពុកម្តាយបង្កើត ពោលគឺបញ្ចប់សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចជាឳពុកម្តាយបង្កើត។

ផ្នែកទី២: លក្ខខណ្ឌនៃស្មុំកូនពេញលេញ

លក្ខណៈនេះមិនមែនមានតែចំពោះភាគីម្ខាងៗនោះទេ គឺមានទាំងចំពោះឳពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬឳពុកចិញ្ចឹម ឬម្តាយចិញ្ចឹម ក៏ដូចជាចំពោះកូនចិញ្ចឹមដែរ ហេតុនេះលក្ខខណ្ឌនេះនឹង

---

* អ្នកនិពន្ធបច្ចុប្បន្នធ្វើការជាឧបការីព្រឹទ្ធបុរស និងសាស្រ្តាចារ្យច្បាប់ នៅសាកលវិទ្យាល័យកម្ពុជា។ លោកបានបញ្ចប់ថ្នាក់អនុបណ្ឌិតច្បាប់ ផ្នែកនីតិភូមិបាល និងបេតិកភ័ណ្ឌដែលសហប្រតិការរវាង សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្រ្ត និងសេដ្ឋកិច្ច និងសាកលវិទ្យាល័យហ្សង់មូឡាំង លីយ៉ុង ៣។ លោកក៏ទទួលបាននូវសញ្ញាបត្រ High Diploma ផ្នែកនីតិភូមិបាល និងបេតិកភ័ណ្ឌពីសាកលវិទ្យាល័យហ្សង់មូឡាំង លីយ៉ុង ៣ ផងដែរ។ អ្នកនិពន្ធបានបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រច្បាប់ ពីសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្រ្ត និងសេដ្ឋកិច្ច និងបរិញ្ញាបត្រភាសាអង់គ្លេស TEFL ពីសាកលវិទ្យាល័យធនធានមនុស្ស។

លម្អិតចំពោះភាគីទាំងសងខាង។

កថាខ័ណ្ឌទី១: លក្ខខណ្ឌចំពោះឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ឬម្ដាយចិញ្ចឹម ឬឪពុកចិញ្ចឹម:

- សហព័ទ្ធ: បុគ្គលដែលក្លាយជាឪពុកចិញ្ចឹម ឬម្ដាយចិញ្ចឹមត្រូវតែជាបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធ។
- ការសហការ និងឯកភាព: ប្ដី ឬប្រពន្ធតែម្ខាងមិនអាចក្លាយជាឪពុក ឬម្ដាយចិញ្ចឹមបានឡើយ បើសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតមិនមែនជាឪពុក ឬម្ដាយចិញ្ចឹមនៃកូនសុំនោះ តែលើកលែងចំពោះសហព័ទ្ធក្លាយជាឪពុក ឬម្ដាយចិញ្ចឹមនៃកូនបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធម្ខាងទៀត[29]។
- អាយុរបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ឬឪពុកចិញ្ចឹម ឬម្ដាយចិញ្ចឹម: ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ឬឪពុកចិញ្ចឹម ឬម្ដាយចិញ្ចឹម ត្រូវមានអាយុចាប់ពី ២៥ (ម្ភៃប្រាំ) ឆ្នាំឡើងទៅ ហើយមានអាយុច្រើនជាងកូនចិញ្ចឹម ២០(ម្ភៃឆ្នាំ)យ៉ាងតិច[30]។

កថាខ័ណ្ឌទី២: លក្ខខណ្ឌចំពោះកូនសុំពេញលេញ

- ជាគោលការណ៍កូនសុំត្រូវមានអាយុយ៉ាងច្រើន ៨ (ប្រាំបី)ឆ្នាំ[31] ។
- មានអាយុតិចជាងឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ឬឪពុកចិញ្ចឹម ឬម្ដាយចិញ្ចឹមយ៉ាងតិចណាស់ ២០(ម្ភៃ) ឆ្នាំ។

ផ្នែកទី៣: អានុភាពនៃសុំកូនពេញលេញ

រាល់កិច្ចសន្យាតែងតែបង្កើតនូវសិទ្ធិ កាតព្វកិច្ច និងអានុភាព។ មិនខុសគ្នានោះទេ កិច្ចសន្យាសុំកូនបានភ្ជាប់ភាគីទាំងសងខាងគឺ ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម និងកូនសុំនូវអានុភាពមួយចំនួនដូចជា៖

- បញ្ចប់នូវញាតិភាពជាមួយឪពុកម្ដាយបង្កើត: ក្នុងច្បាប់អាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារគ្មានបញ្ញត្តិណាមួយដែលចែងពីការបញ្ចប់សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរវាងឪពុកម្ដាយបង្កើតនឹងកូនសុំនោះទេ ប៉ុន្តែក្នុងមាត្រា ១០១៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបានចែងថា

[29] មាត្រា៤ នៃច្បាប់ស្ដីពីសុំកូនអន្តរប្រទេស

[30] មាត្រា ១០០៩ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ២០០៧

[31] មាត្រា ១០១០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ២០០៧

"ញាតិភាពរវាងកូនសុំនឹងឪពុកម្តាយបង្កើត ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតនោះត្រូវបញ្ចប់ដោយសុំកូនពេញលេញ។ ប៉ុន្តែមិនយកអនុវត្តឡើយចំពោះញាតិភាពជាមួយឪពុកម្តាយម្ខាងទៀតនោះ"។

- ទទួលបានឋានៈស្មើគ្នានឹងកូនបង្កើតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមៈនៅពេលបង្កើតសុំកូនពេញលេញ វាបណ្តាលឲ្យកូនសុំទទួលបានសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចដូចកូនបង្កើតរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមនោះ។

ក្នុងមាត្រា១០១៥ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីបញ្ញត្តិថា កូនសុំអាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬនាមត្រកូលមុនរបស់ខ្លួនបាន។ ប៉ុន្តែក្នុងមាត្រា១១៤ នៃច្បាប់អាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារឆ្នាំ១៩៨៩ បានចែងថា "កូនចិញ្ចឹមត្រូវយកត្រកូលនៃអ្នកសុំ"។ តើនេះមានន័យថាកូនសុំដាច់ខាតត្រូវតែយកនាមត្រកូលអ្នកសុំឬយ៉ាងណា?

កូនសុំត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម។ ប៉ុន្តែបញ្ញត្តិនេះមិនយកមកអនុវត្តឡើយ ចំពោះសុំកូនបង្កើតនៃសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតនោះ ពោលគឺកូនចិញ្ចឹមត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចរបស់ឪពុកម្តាយទាំងពីរនាក់។

ផ្នែកទី៤: ការកាត់កាល់សុំកូនពេញលេញ

ក្នុងក្រមរដ្ឋប្បវេណីមិនបានឲ្យនិយមន័យនៃការកាត់កាល់នោះទេ តែបើក្រឡេកមើលក្នុងវចនានុក្រមរបស់សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ **ជួន ណាត**បានកំណត់ថា បោះបង់លែងរាប់អានតទៅ ដូចនេះការកាត់កាល់សុំកូនពេញលេញ ជាស្ថានភាពមួយដែលបញ្ចប់ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និងឪពុកម្តាយបង្កើត។

កថាខ័ណ្ឌទី១: លក្ខខណ្ឌនៃការកាត់កាល់សុំកូនពេញលេញ

តុលាការជាអ្នកមានអំណាចសម្រេចលើការកាត់កាល់ភាគីនៃកូនសុំបាន បើយល់ឃើញថាការកាត់កាល់នេះមានភាពចាំបាច់ពិសេស ដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំតាមពាក្យរបស់កូនសុំ ឪពុកម្តាយបង្កើត ឬតំណាងអយ្យការ។

ហើយការកាត់កាល់នេះអាចធ្វើទៅបានលុះត្រាតែក្នុងករណីដែលត្រូវនឹងចំណុចទាំងអស់ ដែលបានកំណត់ក្នុងចំណុចនីមួយៗខាងក្រោមនេះ៖

- បើមានការធ្វើបាបដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម បោះបង់កូនចោលដោយគំនិតទុច្ចរិត ឬហេតុផលផ្សេងៗទៀតដែលបំពានផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ។

- ឪពុកម្ដាយបង្កើតអាចគ្រប់គ្រងថែរក្សាដោយសមរម្យ។ នៅក្នុងច្បាប់អាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារក៏បានកំណត់ថា តុលាការប្រជាជនអាចបដិសេធកិច្ចសន្យាសុំកូនបានតាមពាក្យបណ្ដឹងរបស់កូនចិញ្ចឹមរបស់ជនទាំងឡាយ ឬអង្គការផ្សេងៗទៀតដែលធ្វើឡើងដើម្បីផលប្រយោជន៍របស់កូនចិញ្ចឹមនោះ។

បញ្ញត្តិដែលបានចែងក្នុងច្បាប់អាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ ឃើញថាមានភាពទូលំទូលាយជាង ដែលបានបើកទូលាយចំពោះឲ្យជនទាំងឡាយ និងអង្គការផ្សេងៗដាក់ពាក្យបណ្ដឹងដើម្បីបដិសេធសុំកូននេះ ដែលអាចបន្ថែមការការពារដល់ប្រយោជន៍របស់កូនសុំមួយកម្រិតថែមទៀត។

កថាខណ្ឌទី២: អានុភាពនៃការកាត់កាល់សុំកូនពេញលេញ

នៅពេលកិច្ចសន្យាសុំកូនត្រូវបានផុតរលត់ដោយការកាត់កាល់នេះ វាបណ្ដាលឲ្យមានអានុភាពផ្សេងៗចំពោះភាគីទាំងសងខាងនៃកិច្ចសន្យានេះ ពោលគឺឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម និងកូនសុំ។ ញាតិភាពរវាងកូនចិញ្ចឹមសហព័ទ្ធរបស់ជននោះ បច្ឆាញាតិផ្ទាល់ និង សហព័ទ្ធរបស់បច្ឆាញាតិផ្ទាល់នោះ ជាមួយឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម និងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមនោះត្រូវបានបញ្ចប់ដោយការកាត់កាល់ ឬលែងទទួលស្គាល់។ អានុភាពមួយផ្សេងទៀតគឺ ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និងឪពុកម្ដាយបង្កើត ព្រមទាំងញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្ដាយបង្កើតនោះ ដែលបានបញ្ចប់ដោយសុំកូនពេញលេញត្រូវបានកើតឡើងវិញចាប់ពីថ្ងៃកាត់កាល់។ ជារួមមកនៅពេលកាត់កាល់សុំកូនពេញលេញបណ្ដាលឲ្យមានអានុភាពពីរយ៉ាងគឺ ទីមួយៈ វាបណ្ដាលឲ្យញាតិភាពរវាងកូនសុំនិងឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ក៏ដូចជាញាតិលោហិតរបស់ឪពុកម្ដាយនោះត្រូវបានបញ្ចប់។ ទីពីរៈញាតិភាពរវាងកូន និងឪពុកម្ដាយបង្កើតក៏ដូចជាញាតិលោហិតនៃឪពុកម្ដាយដែលពីមុនបានបញ្ចប់ដោយសុំកូនពេញលេញត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយការកាត់កាល់នេះ។

កថាខណ្ឌទី៣: សិទ្ធិដឹងពីកំណើតរបស់កូនសុំពេញលេញ

កូនសុំពេញលេញដែលបានក្លាយជានីតិជន អាចទាមទារបង្ហាញនូវព័ត៌មានទំហំដែលចាំបាច់ចំពោះតុលាការ ដែលរក្សាទុកនូវសំណុំរឿងស្ដីពីសុំកូនបាន។ នៅពេលសុំទាមទារនូវការបង្ហាញព័ត៌មានចាំបាច់នេះ ត្រូវគោរពតាមនីតិវិធីនៃតុលាការ។

ជំពូកទី២ សុំកូនធម្មតា

ផ្នែកទី១: លក្ខខណ្ឌនៃសុំកូនធម្មតា

- បុគ្គលដែលមានអាយុ២៥ (ម្ភៃប្រាំ) អាចដាក់ពាក្យសុំកូនជាមួយនឹងឆ្នាំឡើងទៅ បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំនៅតុលាការឲ្យបង្កើតសុំកូនធម្មតាបាន។
- បុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំ មិនត្រូវជាបុព្វញាតិរបស់បុគ្គលដែលនឹងត្រូវក្លាយជាឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម ហើយក៏មិនត្រូវជាបុគ្គលដែលមានអាយុច្រើនជាបុគ្គលឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹមដែរ[32]។
- ករណីដែលបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំជាអនីតិជន អ្នកមានអំណាច ឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ ត្រូវដាក់ពាក្យសុំសុំកូនជាមួយភាគីឪពុកម្ដាយចិញ្ចឹម។
- ចំពោះបុគ្គលដែលមានសហព័ទ្ធ ការដាក់ពាក្យសុំនៃសុំកូនធម្មតា ត្រូវមានការយល់ព្រមពីសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត។ លើសពីនេះបើកូនសុំជាអនីជន ការដាក់ពាក្យសុំត្រូវធ្វើជារួមជាមួយសហព័ទ្ធ និងម្ខាងទៀត។ ប៉ុន្តែបញ្ញត្តិមិនត្រូវអនុវត្តឡើយចំពោះករណីដែលយកកូនសហព័ទ្ធមកធ្វើជាកូនសុំ ឬករណីដែលសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតមិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន។
- តុលាការអាចបង្កើតសុំកូនធម្មតាបាន លុះត្រាករណីដែលអាចបង្ហាញពីឆន្ទៈពិតប្រាកដរបស់ភាគីក្នុងការបង្កើតទំនាក់ទំនងរវាងឪពុកម្ដាយនឹងកូន។
- តុលាការមិនត្រូវឲ្យបង្កើតសុំកូនឡើយ បើយល់ឃើញថាសុំកូនត្រូវបានបំពានក្នុងគោលបំណងរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងភេទផ្សេងគ្នា ឬភេទដូចគ្នា ឬគោលបំណងមិនត្រឹមត្រូវផ្សេងទៀត[33]។
- បើបុគ្គលដែលនឹងក្លាយជាកូនសុំជាអនីតិជន តុលាការអាចឲ្យបង្កើតសុំកូនបានលុះត្រាតែយល់ឃើញថាមានភាពចាំបាច់ពិសេស ដើម្បីប្រយោជន៍អនីតិជននោះ។

---

[32] មាត្រា ១០២១ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ២០០៧

[33] មាត្រា ១០២០ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ២០០៧

- បើឪពុកម្តាយរបស់អនីតិជននោះបានលែងលះគ្នាហើយ តុលាការត្រូវសួរយោបល់របស់ឪពុកម្តាយ ឬម្តាយដែលមានអំណាចមេបាដើម្បីវិនិច្ឆ័យ។
- ទោះបីជាអនីតិជននោះមិនទាន់ដល់ ១៥ឆ្នាំក៏ដោយ បើអនីតិជននោះអាចបង្ហាញឆន្ទៈរបស់ខ្លួនតុលាការត្រូវសួរយោបល់របស់អនីតិជននោះដើម្បីវិនិច្ឆ័យ
- ក្នុងករណីដែលអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន ដាក់ពាក្យឲ្យបង្កើតសុំកូនដោយយកអនីតិជននៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ខ្លួនមកធ្វើជាកូនសុំ ឬករណីដែលអាណាព្យាបាលទូទៅដាក់ពាក្យសុំឲ្យបង្កើតសុំកូនបាន លុះត្រាតែក្នុងករណីដែលបានអនុវត្តត្រឹមត្រូវក្នុងការគ្រប់គ្រង ថែរក្សានៅក្រោមអាណាព្យាបាល និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ[34]។

ផ្នែកទី២:អានុភាពនៃសុំកូនធម្មតា

សុំកូនធម្មតាមានអត្ថប្រយោជន៍ជាច្រើនដូចជា ៖

- ទោះបីជាមានការបង្កើតសុំកូនធម្មតាក៏ដោយ ញាតិភាពរវាងកូនសុំ និងឪពុកម្តាយត្រូវបន្តអត្ថិភាព ហើយកូនសុំ និងឪពុកម្តាយបង្កើតមានសិទ្ធិធ្វើសន្តតិកម្មគ្នាទៅវិញទៅមក។
- កូនសុំ និងឪពុកម្តាយបង្កើតមានសិទ្ធិទាមទារ និងករណីកិច្ចផ្គត់ផ្គង់អាហារកិច្ចកាតព្វកិច្ច។
- កូនសុំអាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម ឬនាមត្រកូលមុនសុំកូនបាន។
- ក្នុងករណីដែលកូនសុំជាអនីតិជន កូនសុំត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបារួមរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលយកកូនបង្កើតរបស់សហព័ទ្ធមកធ្វើជាកូនសុំ កូនសុំនោះត្រូវស្ថិតនៅក្រោមអំណាអាណាព្យាបាលរួមរបស់ឪពុក ឬម្តាយចិញ្ចឹម និងសហព័ទ្ធនោះ។

[34] មាត្រា ១០០៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ២០០៧

ផ្នែកទី៣:ការកាត់កាល់សុំកូនធម្មតា

កថាខ័ណ្ឌទី១:ពាក្យសុំឲ្យកាត់កាល់សុំកូនធម្មតា

- ភាគីនៃសុំកូនអាចដាក់ពាក្យសុំទៅតុលាការ ឲ្យកាត់កាល់សុំកូនធម្មតាបានក្នុងករណីដែលភាគីទាំងសងខាងព្រមព្រៀងអំពីការកាត់កាល់នោះ។
- ក្នុងករណីដែលកូនសុំជាអនីតិជន ពាក្យសុំកាត់កាល់ដែលបានធ្វើឡើងដោយមានការព្រមព្រៀងគ្នានោះ ត្រូវធ្វើឡើងដោយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និងបុគ្គលដែលនឹងត្រូវក្លាយជាអ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់ក្រោយពេលកាត់កាល់។ តែបើកូនសុំដល់អាយុ ១៥ (ដប់ប្រាំ)ឆ្នាំហើយក៏ដោយ ត្រូវទទួលការយល់ព្រមពីកូនសុំនោះ។ ទោះបីជាអនីតិជននោះមិនទាន់ដល់អាយុអនីតិជន នោះអាចបង្ហាញឆន្ទៈរបស់ខ្លួន តុលាការត្រូវសួរយោបល់របស់អនីតិជននោះ
- ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយបង្កើតរបស់កូនសុំបានលែងលះគ្នាហើយ ឪពុកម្តាយរបស់កូនសុំនោះត្រូវពិភាក្សា និងកំណត់ថា ឪពុក ឬម្តាយបង្កើតជាបុគ្គលដែលត្រូវក្លាយជាអ្នកមានអំណាចមេបានៅក្រោយពេលកាត់កាល់។
- បើសិនជាការពិភាក្សាខាងលើពុំបានសម្រេច ឬពុំអាចពិភាក្សាបានទេ តុលាការត្រូវកំណត់បុគ្គលដែលត្រូវក្លាយជាអ្នកមានអំណាចមេបា ដោយគិតពិចារណាទៅលើផលប្រយោជន៍របស់កូនសុំ[35]។

កថាខ័ណ្ឌទី២:លក្ខខណ្ឌនៃការកាត់កាល់សុំកូនធម្មតា

ដើម្បីឲ្យការកាត់កាល់សុំកូនធម្មតាប្រព្រឹត្តទៅបាន លុះត្រាតែមានមូលហេតុដូចខាងក្រោម៖

- ភាគីម្ខាងនៃកូនសុំអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាមទារឲ្យកាត់កាល់បានលុះត្រាតែ ៖
  - ❖ បើត្រូវបានបោះបង់ចោលដោយភាគីម្ខាងទៀតដោយទុច្ចរិត
  - ❖ បើមិនច្បាស់ក្នុងអំឡុងពេលយ៉ាងតិច ១(មួយ) ឆ្នាំ ថាភាគីម្ខាងទៀតមិននៅ ឬទទួលមរណៈភាព
  - ❖ បើមិនមានមូលហេតុធ្ងន់ធ្ងរផ្សេងទៀត ដែលបណ្តាលឲ្យមានការពិបាកក្នុងការបន្តសុំកូន។

[35] មាត្រា ១០២៨ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ២០០៧

- ក្នុងអំឡុងពេលដែលកូនស្មុំពុំទាន់ក្លាយជានីតិជន ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមមិនអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងសុំកាត់កាល់ចំពោះកូនស្មុំបានឡើយ។
- ទោះបីក្នុងករណីកូនស្មុំជាអនីតិជនក៏ដោយ ក៏កូនស្មុំអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងចំពោះឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមបានដែរ ឲ្យតែបានគោរពលក្ខខណ្ឌដូចដែលបានកំណត់ខាងលើ។

កថាខ័ណ្ឌទី៣: អានុភាពនៃការកាត់កាល់កូនស្មុំធម្មតា

- អានុភាពទាំងឡាយនៃស្មុំកូនធម្មតា ត្រូវបញ្ចប់ទៅអនាគតដោយការកាត់កាល់
- ក្រោយការកាត់កាល់ កូនស្មុំអាចទទួលបានវិញនូវនាមត្រកូលមុនស្មុំកូនក៏បាន ឬអាចប្រើនាមត្រកូលរបស់ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមក៏បាន។

កថាខ័ណ្ឌទី៤: ប្រៀបធៀបលក្ខណៈខុសគ្នារវាងស្មុំកូនពេញលេញ និងស្មុំកូនធម្មតា

ស្មុំកូនពេញលេញ	ស្មុំកូនធម្មតា
លក្ខខណ្ឌ	**លក្ខខណ្ឌ**
- ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹមត្រូវមានអាយុចាប់ពី ២៥ឆ្នាំ - មានអាយុ ច្រើនជាងកូនស្មុំ ២០ឆ្នាំ និងត្រូវមានសហព័ទ្ធ - កូនស្មុំត្រូវមានអាយុតិចជាង ៨ ឆ្នាំ	- បុគ្គលដែលស្មុំកូនត្រូវមានអាយុចាប់ពី ២៥ឆ្នាំឡើងទៅអាចមាន ឬគ្មានសហព័ទ្ធ - មិនកំណត់ឲ្យតែមានអាយុតិចជាងឪពុក ឬម្តាយចិញ្ចឹម ឬឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម - មិនបានកំណត់
អានុភាព	**អានុភាព**
- មានអំឡុងពេលចិញ្ចឹមសាកល្បង - បញ្ចប់ញាតិភាពរវាងកូនស្មុំនឹងឪពុកម្តាយបង្កើត	- រក្សាញាតិភាពនិងអាចធ្វើសន្តតិកម្មឲ្យគ្នាទៅវិញទៅមករវាង ឪពុកម្តាយបង្កើត និង ភាគីកូនស្មុំ។ - អាចទាមទារអាហារកិច្ចទៅវិញទៅមកបាន

កាត់កាល	កាត់កាល
- មិនអាចទាមទារអាហារកិច្ចទេ - ភាគីសុំកូនអាចដាក់ពាក្យសុំកាត់ នោះជានីតិជន។ - កាត់កាលក្នុងករណីមានការធ្វើបាបយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរផ្សេងទៀត និងឪពុក ម្តាយបង្កើត មានសមត្ថភាពក្នុងការមើលថៃកូនចិញ្ចឹមនោះ។	- ដាក់ពាក្យរួមជាមួយឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម និងកូនសុំ ឬអាណាព្យាបាលនៃកូនសុំ បើកូនសុំនោះជានីតិជន។ - អាចដាក់ពាក្យសុំកាត់កាល់បានបើត្រូវបោះបង់ដោយភាគីម្ខាងទៀតដោយទុច្ចរិត បើមិនច្បាស់ក្នុងអំឡុងពេលយ៉ាងតិចមួយឆ្នាំថាភាគីម្ខាងទៀតស្លាប់ ឬរស់។

ជំពូកទី៣ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃសុំកូនអន្តរប្រទេស

១ - ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃការសុំកូនអន្តរប្រទេស

ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃសុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវបានស្វែងតាមរយៈសញ្ញាណទូទៅនៃការសុំកូនអន្តរប្រទេស លើសពីនេះទៅទៀតបើភាគីទាំងអស់នៃសុំកូនអន្តរប្រទេសមិនគោរពច្បាប់ ភាគីនោះនឹងត្រូវទទួលរងនូវទណ្ឌកម្ម។

ផ្នែកទី១: សញ្ញាណទូទៅនៃការសុំកូនអន្តរប្រទេស

ដើម្បីសិក្សាអំពីសញ្ញាណទូទៅនៃសុំកូនអន្តរប្រទេស ជាបឋមត្រូវយល់អំពីៈ

ក. សារៈសំខាន់ចំពោះកូនសុំ

សុំកូនអន្តរប្រទេស បានផ្តល់សារៈសំខាន់ដល់ច្រើនលើសលប់ដល់ទារក ក៏ដូចជាកុមារកំព្រា ដើម្បីរកបាននូវគ្រួសារមួយដែលមានសុភមង្គល សេចក្តីស្រលាញ់ ការយកចិត្តទុកដាក់ ថៃរក្សា ការអប់រំ ការយោគយល់ ព្រមទាំងនឹងមានអនាគតដ៏ល្អមួយ និង មានឧត្តមប្រយោជន៍ផ្សេងៗទៀត ដែលទារក និង កុមារកំព្រាទាំងនោះនឹងមិនអាចទទួលបាន ប្រសិនបើពួកគេរស់នៅក្នុងមណ្ឌលកុមារកំព្រា ឬរស់នៅក្នុងគ្រួសារមួយមានជីវភាពទុរគត។ លើសពីនេះ

ទៅទៀតកុមារអាចទទួលបាននូវកិច្ចការពារពិសេស ទទួលបាននូវឱកាស និង លក្ខណៈងាយស្រួលទាំងក្នុងផ្លូវច្បាប់ និងតាមផ្លូវមធ្យោបាយផ្សេងៗទៀតដើម្បីអាចឲ្យមាន ការលូតលាស់ជាប្រក្រតីខាងផ្នែករាងកាយ សតិបញ្ញា សីលធម៌ ស្មារតី និងសង្គមនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌ នៃសេរីភាព និងភាពថ្លៃថ្នូរ។

ប៉ុន្តែមិនមានន័យថា នៅពេលដែលកុមារត្រូវបានគេសុំទៅរស់នៅបរទេសទាំងនោះ សុទ្ធតែទទួលបានផលវិជ្ជមានទាំងអស់នោះទេ។ វាអាចមិនដូចអ្វីដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ប្រសិនបើគ្មាន **ច្បាប់ស្តីពីសុំកូនអន្តរប្រទេស** ការពារដោយហេតុថាច្បាប់នេះ គឺជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការគ្រប់គ្រង ទប់ស្កាត់ និងបង្ក្រាបនូវការបង្ខាំង ការជួញដូរ ការកេងប្រវ័ញ្ចលើមនុស្ស ឬការធ្វើជាភ្នាក់ងារកណ្តាល នៃការលក់ដូរមនុស្សដោយខុសច្បាប់ ដែលកើតចេញពីនីតិវិធីសុំកូនអន្តរប្រទេស។

ខ. សារៈសំខាន់ចំពោះអ្នកសុំកូន

ចំពោះអ្នកដែលមិនមានបុត្រាបុត្រី អាចសុំកូនយកទៅចិញ្ចឹម ដើម្បីបង្កើតបានជាគ្រួសារដែលពេញលក្ខណៈមួយបាន។ ចំពោះអ្នកដែលមានកូនតែម្នាក់នៅក្នុងបន្ទុក ក៏អាចសុំកូនយកទៅចិញ្ចឹមបន្ថែមបានម្នាក់ទៀតបានដែរ(អាចសុំបានច្រើនជាងម្នាក់ ប្រសិនបើកូនសុំនោះមានបងប្អូនបង្កើត)។ ដើម្បីបង្កើនភាពអ៊ូអរ ឬសុភមង្គល នៅក្នុងគ្រួសារបានមួយកម្រិតថែមទៀត។

គ. សារៈសំខាន់ចំពោះរដ្ឋ

ការសុំកូនអន្តរប្រទេសបានរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបន្តពង្រឹងគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងគោលដៅមនុស្សធម៌សុទ្ធសាធ ដើម្បីរកគ្រួសារល្អឲ្យកុមារ និងធានាឧត្តមភាពប្រយោជន៍របស់កុមារ ពង្រឹងពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយប្រទេសនានា ដើម្បីទប់ស្កាត់ការជួញដូរកុមារ។ ជួយសម្រាលបន្ទុកដល់អាជ្ញាធរសាធារណៈ ក្នុងការថែទាំចំពោះកុមារដែលគ្មានគ្រួសារ និងគ្មានមធ្យោបាយទ្រទ្រង់ជីវិត។ ម្យ៉ាងទៀតក៏អាចជួយសម្រាលរដ្ឋចំពោះការចំណាយក៏ដូចជាការជួយឧបត្ថម្ភផ្សេងៗក្នុងការចិញ្ចឹមបីបាច់ទារក ឬកុមារកំព្រាដែលរស់នៅក្នុងមណ្ឌលកុមារកំព្រា។ លើសពីនេះទៅទៀតប្រសិនបើទារក ឬកុមារកំព្រាទាំងនោះមិនថាស្រី ឬប្រុសឡើយ ចម្រើនវ័យធំធាត់ដែលមានអាយុពី ១៧ឆ្នាំឡើងទៅ ពុំមានលទ្ធភាពសិក្សាទៅមុខទៀតបាន រដ្ឋត្រូវដោះស្រាយការងារឲ្យធ្វើតាមសមត្ថភាពគេជាក់ស្តែង។

ក្នុងករណីមានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ត្រូវបានអង្គភាពរដ្ឋ អំណាច/រាជធានី និងអង្គការមហាជន បង្គលក្ខណៈខាងស្មារតី និងសម្ភារៈ ។

កថាខ័ណ្ឌទី១:និយមន័យ

សុំកូនគឺជាកិច្ចសន្យាដែលចងបុគ្គលពីរនាក់ គឺម្នាក់ហៅថាឪពុកចិញ្ចឹម ឬ ម្ដាយចិញ្ចឹម ហើយម្នាក់ទៀត ហៅថាកូនចិញ្ចឹមឲ្យមានចំណងនឹងគ្នា ដូចជាបុគ្គភាពមានខាន់ស្លា ។

សុំកូនអន្តរប្រទេសគឺជាការសុំទារក ឬកុមារកំព្រាសញ្ជាតិកម្ពុជា មានលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដោយប្ដីប្រពន្ធ ដែលរស់នៅក្នុងប្រទេសផ្សេងទៀត ដើម្បីកាត់យកទៅចិញ្ចឹមជាកូនហើយនិងទទួលស្គាល់ដោយច្បាប់របស់ប្រទេសនោះ។ សុំកូនអន្តរប្រទេសអាចអនុញ្ញាតបានបន្ទាប់ពីអាជ្ញាធរកម្ពុជា បានប្រឹងប្រែងឲ្យអស់លទ្ធភាពក្នុងការបញ្ជូនកុមារទៅគ្រួសារកំណើតវិញ ឬក៏រកលក្ខណៈសម្បត្តិសុំកូនក្នុងស្រុកជាមុនរួចហើយ។ សុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយច្បាប់ស្ដីពីសុំកូនអន្តរប្រទេស ដែលប្រកាសឲ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខក្រមលេខ នស/រកម/1209/024 ចុះថ្ងៃទី ០៣ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៩ ហើយដែលប្រកាសជាប្រញាប់ផង។ ច្បាប់នេះត្រូវបានតាក់តែងឡើង ដោយពឹងផ្អែកទៅលើគោលការណ៍នៃកតិកាសញ្ញា និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាក់ទងនឹងកុមារ ព្រមទាំងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ ២០០៦ ក្រមរដ្ឋប្បវេណីឆ្នាំ ២០០៧ ច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទឆ្នាំ ២០០៨ និងច្បាប់ពាក់ព័ន្ធមួយចំនួនទៀតជាជំនួយ។

កថាខណ្ឌទី ២ គោលការណ៍ទូទៅនៃសុំកូនអន្តរប្រទេស

ច្បាប់ស្ដីពីការសុំកូនអន្តរប្រទេសបានកំណត់នូវគោលការណ៍ទូទៅមួយចំនួន ទាក់ទងនឹងការសុំកូនទៅរស់នៅឯបរទេស។ នៅក្នុងគោលការណ៍ទាំងនេះអ្នកតាក់តែងច្បាប់បានគិតដល់ឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារជាចំបង ដែលបានកំណត់ដូចតទៅៈ

- កុមារត្រូវចំរើនការធំធាត់នៅក្នុងបរិយាកាសគ្រួសារ ដែលមានសុភមង្គល មានប្រពន្ធសេចក្ដីស្រលាញ់ និង ការយោគយល់ ដើម្បីឲ្យពួកគេមានការអភិវឌ្ឍពេញលេញនូវបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់ពួកគេ។
- សុំកូនអន្តរប្រទេសអាចអនុញ្ញាតបានក្រោយពីអស់លទ្ធភាពផ្ដល់ការឧបត្ថម្ភគាំទ្រ ដើម្បីឲ្យកុមាររស់នៅក្នុងគ្រួសារកំណើត។

- ស្មុំកូនអន្តរប្រទេសអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន លុះត្រាជាស្មុំកូនពេញលេញ ដែលបង្កើតទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកស្មុំនិងកូនស្មុំជាអចិន្ត្រៃយ៍ ដែលអាចផ្តល់នូវឋានៈ សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចដូចកូនបង្កើតរបស់ខ្លួន។
- រាល់សេចក្តីសម្រេច និងសកម្មភាពទាក់ទងនឹងដំណើរការស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវគិតគូរឲ្យបានច្រើនចំពោះឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារ។
- តុលាការ និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងដំណើរការស្មុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវធានាថា នៅកំពុងដំណើរការនីតិវិធីស្មុំកូន កុមារដែលមានសមត្ថភាពអាចដឹងខុសត្រូវត្រូវបានពិគ្រោះយោបល់ និងពន្យល់ណែនាំឲ្យបានត្រឹមត្រូវអំពីអានុភាពនានាដែលកើតចេញពីស្មុំកូននេះ ដោយគិតគូរដល់សេចក្តីប្រាថ្នា និងមតិរបស់កុមារដើម្បីឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារ។
- ហាមធ្វើអាជីវកម្ម ឬ ធ្វើសកម្មភាពយកផលកម្រៃពីស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ក្នុងករណីដូចខាងក្រោម ៖
  - ➢ អំពើប្រព្រឹត្តក្នុងគោលដៅចង់បានកម្រៃធ្វើ ញុះញង់ដោយផ្ទាល់ដល់ឳពុកម្តាយឲ្យបោះបង់ទារកដែលកើតមកហើយ ឬក៏នឹងកើតដើម្បីប្រគល់កូនតាមរយៈស្មុំកូនអន្តរប្រទេស។
  - ➢ ករណីធ្វើជាអន្តរការីរវាងប្តីប្រពន្ធ ដែលចង់ស្មុំកូនយកចិញ្ចឹមតាមរយៈស្មុំកូនអន្តរប្រទេស និងឳពុក ឬម្តាយដែលចង់បោះបង់កូនដែលកើតមកហើយ ឬដែលនឹងកើត។
  - ➢ តាមរយៈស្ត្រីដែលព្រមពរពោះដើម្បីនឹងប្រគល់កូននោះទៅអ្នកស្មុំ។
  - ➢ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធក្នុងនីតិវិធីស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវធានាថាដំណើរការស្មុំកូនអន្តរប្រទេស មិនបណ្តាលឲ្យមានការទទួលផលកម្រៃផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដោយមិនស្របច្បាប់ត្រូវបង្ការមិនឲ្យមានការចាប់ពង្រាត់ និង ការលក់ និងការជួញដូរកុមារ ក្នុងពេលដំណើរស្មុំកូនអន្តរប្រទេស។ មានតែប្រាក់ចំណាយសោហ៊ុយ និងវិភាគទានដែលកំណត់ដោយបញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះដែលត្រូវបង់[36]។

---

[36] មាត្រា ៥ នៃច្បាប់ស្តីពីស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ២០០៩

ផ្នែកទី២: លក្ខខណ្ឌសម្រាប់សុំកូនអន្តរប្រទេស

លក្ខខណ្ឌសម្រាប់សុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវបានកំណត់យ៉ាងច្បាស់នៅក្នុង**ច្បាប់ស្តីពីការសុំកូនអន្តរប្រទេស**ដែលមានទាំងលក្ខខណ្ឌចំពោះកូនសុំ(**កថាខណ្ឌទី១**)លក្ខខណ្ឌចំពោះឪពុកម្តាយបង្កើត ឬ អាណាព្យាបាល(**កថាខណ្ឌទី២**) និង លក្ខខណ្ឌចំពោះអ្នកសុំ(**កថាខណ្ឌទី៣**) ។

(១) អំពីកូនសុំ

ក. កុមារដែលមានអត្តសញ្ញាណត្រឹមត្រូវ

កុមារអាចជាកម្មវត្ថុនៃការសុំកូនអន្តរប្រទេសបាន ត្រូវតែមានលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម:

- កុមារមានសញ្ជាតិខ្មែរដែលមានលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
- កុមារអាយុក្រោម ៨(ប្រាំបី) ឆ្នាំ គិតត្រឹមថ្ងៃទទួលពាក្យសុំ លើកលែងតែក្នុងករណីកុមារត្រូវការនូវការថែទាំពិសេស ដែលអនុញ្ញាតបានដល់អាយុក្រោម១៨ឆ្នាំ ។
- ក្នុងករណីមានបងប្អូនបង្កើតច្រើននាក់ ហើយម្នាក់មានអាយុក្រោម ៨ (ប្រាំបី)ឆ្នាំ អាចអនុញ្ញាតឲ្យសុំកុមារនោះ រួមជាមួយនឹងបងប្អូនបង្កើតដែលមានអាយុក្រោម ១៨(ដប់ប្រាំបី)ឆ្នាំ។
- កុមារកំពុងរស់នៅក្នុងមណ្ឌលកុមារកំព្រា ឬរស់នៅក្រោមការទុកដាក់សមស្រមផ្សេងៗដែលត្រូវពិនិត្យដោយក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច។
- កុមារទាំងអស់នោះស្ថិតក្រោមអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតជន ឬកុមារដែលស្ថិតនៅក្រោមអំណាចមេបាដែលមានស្ថានភាពលំបាកបំផុត។
- កុមារទាំងអស់នោះត្រូវបានប្រកាសថា អាចសុំជាកូនចិញ្ចឹមបានដោយអនុលោមតាមមាត្រា១៣ នៃច្បាប់ស្តីពីសុំកូនអន្តរប្រទេស ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៩ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/របក/១២០៩/០២៤។
- ក្នុងករណីសុំកូនដោយសាច់ញាតិ សុំកូនអាចអនុញ្ញាតបានចំពោះកុមារមានអាយុក្រោម ១៨(ដប់ប្រាំបី)ឆ្នាំ ដែលរស់នៅក្នុង ឬក្រៅមណ្ឌលកុមារកំព្រា ។

ខ. កុមារដែលពុំត្រូវបានគេស្គាល់អត្តសញ្ញាណ

ករណីកុមារត្រូវបានរកឃើញ និងបញ្ជូនមកហើយរកមិនឃើញឪពុកម្តាយ ឬសាច់ញាតិ ឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន នោះប្រធានកុមារកំព្រាត្រូវជូនដំណឹងទៅមន្ទីទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចរាជធានីខេត្ត អំពីវត្តមានរបស់កុមារដែលបានចូលមកស្នាក់នៅក្នុងមណ្ឌលយ៉ាងយូរបំផុតរយៈពេល ៧ (ប្រាំពីរ)ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការគិតពីពេលដែលកុមារមកដល់

មណ្ឌល។ មន្ទីរទទួលបន្ទុកវិស័យសេដ្ឋកិច្ចរាជធានី/ខេត្ត ត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ទៅក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចដើម្បីបញ្ចូលកុមារទៅក្នុងបញ្ជីស្តីពី កុមារដែលបានរាយការណ៍ថាត្រូវបានគេបោះបង់ចោល។

មន្ទីរទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចរាជធានី/ខេត្ត ត្រូវប្រឹងប្រែងគ្រប់លទ្ធភាពដើម្បីស្វែងរកឪពុកម្តាយ ឬឪពុក ឬម្តាយ ឬសាច់ញាតិ និងអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនជាមុននៅទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដោយប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈទៅតាមលទ្ធភាព។ ជនណាដែលអះអាងខ្លួនជាឪពុកម្តាយ ឬឪពុក ឬម្តាយ ឬសាច់ញាតិ និងអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់កុមារ ជននោះត្រូវបង្ហាញភស្តុតាងផ្សេងៗ ដែលបញ្ជាក់ថាខ្លួនមានជាប់ទាក់ទង ជាសាច់ញាតិ ឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនជាមួយកុមារស្របទៅតាមបទបញ្ញត្តិជាធរមាន[37]។

បន្ទាប់ពីផ្សព្វផ្សាយដំណឹងរយៈពេលប្រាំខែ នៅតែរកមិនឃើញឪពុកម្តាយ ឬឪពុក ឬម្តាយ ឬសាច់ញាតិ និងអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនជាមុននោះ មន្ទីរទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចរាជធានី/ខេត្ត ត្រូវធ្វើរបាយការណ៍ស្តីពីការខិតខំប្រឹងប្រែងស្រាវជ្រាវនេះ ហើយត្រូវផ្ញើសារមួយច្បាប់ទៅក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច ដើម្បីចុះឈ្មោះកុមារ ទៅក្នុងសៀវភៅកត់ត្រាកុមារដែលត្រូវបោះបង់ចោល។

ចាប់ពីពេលដែលកុមារត្រូវបានរកឃើញ រហូតដល់តុលាការបានជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់កុមារ ប្រធានមន្ទីរទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចរាជធានី/ខេត្ត គឺអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនបណ្តោះអាសន្ន។

គ. កុមារកំព្រាដែលមាន អ្នកមានអំណាចមេបាក្រលំបាក

ប្រសិនបើអ្នកអនុវត្តអំណាចមេបាដែលស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពលំបាកបំផុត បានធ្វើការទុកដាក់កុមារឲ្យនៅក្រោមការថែទាំរបស់ក្រសួងទទួលបន្ទុកនោះ ត្រូវបញ្ចូលឈ្មោះកុមារទៅក្នុងសៀវភៅកត់ត្រាកុមារ ដែលត្រូវបានធ្វើការទុកដាក់ឲ្យនៅក្រោមការថែទាំរបស់ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច [១២] ។

(២) ឪពុកម្តាយបង្កើត ឬអាណាព្យាបាល

ក) ការយល់ព្រមរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើត ឬអាណាព្យាបាល

[37] មាត្រា ១០៨ នៃច្បាប់ស្តីពីសុំកូនអន្តរប្រទេស ២០០៩

ដំណើរការសុំកូនអន្តរប្រទេសអាចប្រព្រឹត្តទៅបាន លុះត្រាតែមានការយល់ព្រមច្បាស់លាស់និងពិតប្រាកដពីឪពុកម្តាយ ឬសាច់ញាតិនិងអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់កុមារតាមករណីដូចជា:

- ក្នុងករណីកុមារមានចំណងបុគ្គភាពជាមួយឪពុកនិងម្តាយការយល់ព្រមត្រូវផ្តល់ដោយឪពុកនិងម្តាយរបស់កុមារនោះ។
- ក្នុងករណីដែលឪពុក ឬម្តាយណាមួយរបស់កុមារបានស្លាប់ ឬស្ថិតក្នុងស្ថានភាពដែលមិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន ឬត្រូវបានដកហូតអំណាចមេបាការយល់ព្រមត្រូវបានផ្តល់ដោយឪពុក ឬម្តាយតែម្ខាងដែលមានអំណាចមេបាជាការគ្រប់គ្រាន់។
- ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយរបស់កុមារបានស្លាប់ ឬស្ថិតក្នុងស្ថានភាពដែលមិនអាចបង្ហាញឆន្ទៈបាន ឬត្រូវដកហូតអំណាចមេបាការយល់ព្រមត្រូវផ្តល់ដោយអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់កុមារនោះ។

ការយល់ព្រមខាងលើត្រូវផ្តល់ឲ្យដោយសេរី និងច្បាស់លាស់ដោយមិនត្រូវមានវិការៈណាមួយដូចជាការបង្ខិតបង្ខំការឆបោក ឬការបញ្ចុះបញ្ចូលតាមរយៈការផ្តល់ ឬការសន្យាផ្តល់ប្រាក់រង្វាន់សំណង ផលប្រយោជន៍ណាមួយ និងដោយបានដឹងច្បាស់ពីផលវិបាកនៃការយល់ព្រមរបស់ខ្លួនចំពោះសុំកូនអន្តរប្រទេស។

ឪពុកម្តាយ ឬឪពុក ឬម្តាយ ឬអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់កុមារត្រូវទទួលនូវការពិគ្រោះយោបល់ពីភ្នាក់ងារសង្គមកិច្ចមានសមត្ថភាព ដែលបានទទួលការអនុញ្ញាតជាមុននឹងផ្តល់ការយល់ព្រម។ ភ្នាក់ងារសង្គមកិច្ចមានសមត្ថកិច្ចត្រូវប្រាប់យ៉ាងច្បាស់លាស់ដល់អ្នកដែលត្រូវផ្តល់ការយល់ព្រមអំពីអានុភាពនៃការយល់ព្រមការបញ្ចប់នូវបុគ្គភាព ព្រមទាំងបញ្ចប់សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចជាអ្នកមានអំណាចមេបា ឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជន និងត្រូវប្រាប់អំពីបែបបទនិងរយៈពេលបញ្ឈប់ការយល់ព្រមនេះ។ ភ្នាក់ងារសង្គមកិច្ចមានសមត្ថកិច្ចត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរអំពីការសម្ភាសន៍របស់ខ្លួនជាមួយឪពុកម្តាយ ឬឪពុក ឬម្តាយ ឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតជនរបស់កុមារ។

ទោះក្នុងករណីណាក៏ដោយ ការយល់ព្រមត្រូវផ្តល់សក្ខីកម្មជាលាយលក្ខណ៍អក្សរនៅចំពោះមុខមេឃុំ ឬចៅសង្កាត់ខាងទីលំនៅរបស់ឪពុកម្តាយ ឬឪពុក ឬម្តាយ ឬអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនជាការយល់ព្រមដោយសេរី និងច្បាស់លាស់ និងដោយមិនត្រូវមានវិការៈណាមួយឡើយ។ ម្យ៉ាងទៀតមេឃុំ ចៅសង្កាត់ត្រូវចាត់ចែងធ្វើកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ

អំពីការយល់ព្រមនេះ ក្រោយពីបានពិនិត្យថាភ្នាក់ងារសង្គមកិច្ចបានពិគ្រោះយោបល់ជាមុនជាឪពុកម្ដាយ ឬឪពុក ឬម្ដាយ ឬអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់កុមារនោះ និងបានគ្រប់យ៉ាងត្រឹមត្រូវអំពីអានុភាពនៃការយល់ព្រមនេះ។

ខ) ការបញ្ឈប់ការយល់ព្រមលើសុំកូន

ឪពុកម្ដាយ ឬឪពុក ឬម្ដាយឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតជនរបស់កុមារ អាចបញ្ឈប់ការយល់ព្រមរបស់ខ្លួនវិញបាន រហូតដល់មានសេចក្ដីសម្រេចរបស់តុលាការ ស្ដីអំពីការសុំកូនជាស្ថាពរ។ ការបញ្ឈប់ការយល់ព្រមឪពុកម្ដាយ ឬឪពុក ឬម្ដាយឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននេះ អាចត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬដោយផ្ទាល់មាត់នៅចំពោះមុខមេឃុំ ឬចៅសង្កាត់ខាងលំនៅដ្ឋានរបស់ខ្លួន។ មេឃុំ ឬចៅសង្កាត់ខាងលំនៅដ្ឋានរបស់ឪពុកម្ដាយឬឪពុកឬម្ដាយឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតជនកុមារ ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុអំពីកិច្ចការនេះ ហើយត្រូវបញ្ជូនកំណត់ហេតុនេះទៅមន្ទីរទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចរាជធានី/ខេត្ត ប្រធានមណ្ឌលកុមារកំព្រាដែលពាក់ព័ន្ធ និងត្រូវប្រគល់កំណត់ហេតុចម្លងដែលមានសេចក្ដីបញ្ជាក់នៅលើកំណត់ហេតុនោះទៅឲ្យឪពុកម្ដាយ ឬឪពុក ឬម្ដាយ ឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជននោះ។

គ) ការដកហូតអំណាចមេបាពីការយល់ព្រមដោយតុលាការ

ករណីឪពុកម្ដាយ ឬឪពុកឬម្ដាយ ឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់កុមារបដិសេធការយល់ព្រម ឬបញ្ឈប់ការយល់ព្រមរបស់ខ្លួន ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចអាចប្ដឹងឲ្យតុលាការប្រកាសការដកហូតអំណាចមេបាពី ឪពុកម្ដាយ ឬឪពុក ឬម្ដាយ ឬបញ្ឈប់អ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់កុមារ និងជ្រើសតាំងអ្នកអាណាព្យាបាលថ្មីសម្រាប់អនីតិជនរបស់កុមារ ក្នុងករណីពិនិត្យឃើញថាការបដិសេធ ឬបញ្ឈប់ការយល់ព្រមនេះ ធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ផលប្រយោជន៍របស់កុមារ ឬបណ្ដាលឲ្យប៉ះពាល់ដល់សុខភាព ឬសីលធម៌របស់កុមារ។ ពាក្យបណ្ដឹងទៅតុលាការត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេល ៦០(ហុកសិប)ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការក្រោយពីឪពុកម្ដាយ ឬឪពុក ឬម្ដាយ ឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនកុមារបដិសេធ ឬបញ្ឈប់ការយល់ព្រមរបស់ខ្លួន។

(៣) អំពីអ្នកសុំ

ចំពោះជនបរទេសដែលអនុញ្ញាតឲ្យសុំទារក ឬកុមារកំព្រាយកទៅចិញ្ចឹមជាកូននៅឯបរទេសបាន ត្រូវឆ្លើយតបនឹងលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនដែលមានដូចតទៅៈ

- អ្នកសុំជាប្តីប្រពន្ធត្រូវមានអាយុចាប់ពី៣០(សាបសិប)ឆ្នាំ និងមានអាយុលើសកូនសុំយ៉ាងតិច២២(ម្ភៃពីរ)ឆ្នាំ និងយ៉ាងច្រើនបំផុត៤៥(សែសិបប្រាំ)ឆ្នាំ គិតត្រឹមកាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យសុំកូន។
- ក្នុងករណីដែលអ្នកសុំមិនបានបំពេញតាមចំណុចដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ ហើយក្នុងករណីសុំកូនឆ្លើយតបនឹងឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារ សុំកូនអាចអនុញ្ញាតឲ្យបានក្នុងស្ថានភាពដូចតទៅៈ
  - អ្នកសុំមានដើមកំណើតជាជនជាតិខ្មែរ សុំកុមារដែលជាសាច់ញាតិរបស់ខ្លួន ឬអ្នកសុំជាសហព័ទ្ធដែលសុំកូននៃសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត។
  - អ្នកសុំអាចសុំកុមារដែលត្រូវការថែទាំពិសេស ឬស្ថានភាពផ្សេងទៀតដែលបម្រើឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារ។
- ក្នុងករណីអ្នកសុំមានប្តី ឬប្រពន្ធ ការសុំកូនត្រូវធ្វើដោយសហព័ទ្ធទាំងពីររួមគ្នា លើកលែងតែករណីដែលសហព័ទ្ធណាម្ខាងសុំបង្កើតនៃសហព័ទ្ធម្ខាងទៀត។
- ច្បាប់ជាតិរបស់អ្នកសុំនីមួយៗ និងច្បាប់ប្រទេសនៃលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់អ្នកសុំបានទទួលស្គាល់ និងអនុញ្ញាតនូវបុត្តភាពនៃសុំកូនពេញលេញ។
- ប្រទេសនៃសញ្ជាតិ ឬប្រទេសនៃលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍នៃអ្នកសុំ ត្រូវតែជាប្រទេសមានទំនាក់ទំនងការទូតជាមួយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
- អ្នកសុំត្រូវមានលក្ខណៈសម្បត្តិ និងលក្ខខណ្ឌជាសារវ័ន្តសុំកូនស្របទៅតាមច្បាប់ប្រទេសនៃលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍។
- អ្នកសុំត្រូវតែជាជនពុំធ្លាប់ត្រូវបានផ្តន្ទាទោស ឬត្រូវកំពុងបានប្តឹងអំពីកំហុសទាក់ទងទៅនឹងកិរិយាមាយាទ ឬការប្រព្រឹត្តបទឧក្រិដ្ឋ ឬមជ្ឈិមណាមួយនៅក្នុងប្រទេសនៃសញ្ជាតិរបស់ខ្លួន ឬប្រទេសលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍ ឬក្នុងប្រទេសណាមួយដែលខ្លួនបានស្នាក់នៅចុងក្រោយ។
- អ្នកសុំត្រូវតែជាអ្នកមានសមត្ថភាពផ្តល់ការថែទាំសមស្រប និងការគាំទ្រយ៉ាងចាំបាច់ដល់កូន។

- អ្នកសុំត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យសុំកូនបានលុះត្រាតែអ្នកសុំកូនគ្មានកូន ឬមានកូនតែម្នាក់នៅក្នុងបន្ទុក។ អ្នកសុំកូនកូនអាចសុំបានតែម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ លើកលែងតែកុមារដែលមានបងប្អូនបង្កើតអាចអនុញ្ញាតឲ្យសុំច្រើននាក់បាន។

ផ្នែកទី៣: ទណ្ឌកម្ម

ច្បាប់ស្តីពីការសុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវបានបង្កើតឡើងមិនត្រឹមតែកំណត់អំពីគោលការណ៍លក្ខខណ្ឌនីតិវិធី ទម្រង់បែបបទ និងអានុភាពនៃសុំកូនអន្តរប្រទេសនោះទេ ច្បាប់នេះព្រមទាំងបានកំណត់អំពីការផ្តន្ទាទោសដល់រាល់បទល្មើសពាក់ព័ន្ធទៅនឹងច្បាប់ស្តីពីសុំកូនអន្តរប្រទេស ដែលត្រូវផ្តន្ទាទោសដោយយោងតាមច្បាប់ និងច្បាប់បញ្ញត្តិជាធរមាននៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ជាគោលការណ៍នៅគ្រប់ករណី នៃបទល្មើសទាំងឡាយនឹងទទួលរងនូវទណ្ឌកម្មព្រហ្មទណ្ឌ ឬទណ្ឌកម្មរដ្ឋប្បវេណី ឬអាចទទួលរងទណ្ឌកម្មព្រហ្មទណ្ឌផង និងសំណងរដ្ឋប្បវេណីផង ឬការប្រកាសនូវទោសផ្សេងៗទៀត អាស្រ័យទៅតាមស្ថានទម្ងន់ទោសរបស់ជនល្មើស។

- ទណ្ឌកម្មព្រហ្មទណ្ឌៈ ទោសដាក់ពន្ធនាគារ
- ទណ្ឌកម្មរដ្ឋប្បវេណីៈ ទោសពិន័យជាប្រាក់
- ទោសដាក់ពន្ធនាគារផង និង ទោសពិន័យជាប្រាក់ ហើយរួមទាំងការប្រកាសនូវទោស[38] បន្ថែម គឺៈ
  - ការដកសិទ្ធិខ្លះជាពលរដ្ឋ សម្រាប់រយៈពេលយ៉ាងច្រើន៥ឆ្នាំ។
  - ការបិទផ្សាយសេចក្តីសម្រេចផ្តន្ទាទោសសម្រាប់រយៈពេលយ៉ាងច្រើន២ខែ[39]។
  - ការផ្សាយសេចក្តីសម្រេចផ្តន្ទាទោសនៅក្នុងទំព័រសារព័ត៌មាន។
  - ការផ្សាយសចក្តីសម្រេចផ្តន្ទាសទោស តាមគ្រប់មធ្យោបាយទូរគមនាគមន៍សោតទស្សន៍ សម្រាប់រយៈពេល៨ថ្ងៃយ៉ាងច្រើន។

---

[38] មាត្រា ៥៣ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ២០០៩

[39] មាត្រា ៦៨ នៃក្រមព្រហ្មទណ្ឌ ២០០៩

ដោយមិនទាន់គិតដល់ទោសប្បញ្ញត្តិដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ជាធរមាន ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចអាចព្យួរ ឬដកហូតការទទួលស្គាល់ ឬបដិសេធការទទួលស្គាល់ ទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេសសាជាថ្មី ប្រសិនបើមានភស្តុតាងបង្ហាញឲ្យឃើញថា ទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេសជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងអំពើណាមួយដូចតទៅៈ

- អំពើប្រព្រឹត្តក្នុងគោលដៅចង់បានកម្រៃ ញុះញង់ដោយផ្ទាល់ឲ្យឪពុកម្តាយ ឬ ឪពុក ឬ ម្តាយ បោះបង់ទារកដែលកើតហើយ ឬដែលនឹងកើត ដើម្បីឲ្យនឹងប្រគល់កូនតាមរយៈសុំកូន អន្តរប្រទេស។
- អំពើប្រព្រឹត្តក្នុងគោលដៅចង់បានកម្រៃធ្វើជាអន្តរការីរវាងប្តីប្រពន្ធដែលចង់សុំកូនយកមកចិញ្ចឹមតាមរយៈសុំកូនអន្តរប្រទេស និងឪពុកម្តាយ ឬឪពុក ឬម្តាយដែលចង់បោះបង់កូន ដែលកើតមកហើយ ឬដែលនឹងកើត។
- អំពើប្រព្រឹត្តក្នុងគោលដៅចង់បានកម្រៃធ្វើជាអន្តរការីរវាងប្តីប្រពន្ធដែលចង់សុំកូនយកមកចិញ្ចឹមតាមរយៈសុំកូនអន្តរប្រទេស និងស្ត្រីយល់ព្រមពពោះដើម្បីនឹងប្រគល់កូននោះទៅឲ្យអ្នកសុំ។
- អំពើក្លែងបន្លំ ឬសមគំនិតក្លែងបន្លំស្ថានភាពលំបាកបំផុត ដើម្បីទទួលបានការយល់ព្រមពីឪពុកម្តាយបង្កើតឬឪពុកបង្កើត ឬម្តាយបង្កើត ឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់កុមារ។
- អំពើរៀបចំឲ្យមានការយល់ព្រមរបស់ឪពុកម្តាយ ឬឪពុក ឬម្តាយ ឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនកុមារដោយការបង្ខិតបង្ខំ ការគំរាមកំហែង ការឆបោក ឬការបញ្ចុះបញ្ចូលតាមរយៈការផ្តល់ ឬសន្យាផ្តល់ប្រាក់ រង្វាន់ សំណង ឬផលប្រយោជន៍ណាមួយ។
- ការបញ្ចេញសំណុំឯកសារ និង កំណត់ហេតុទាំងអស់ ឬមួយផ្នែកទាក់ទងនឹងករណីសុំកូនអន្តរប្រទេសជាក់លាក់ណាមួយ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច ឬតុលាការមានសមត្ថកិច្ច។
- ការបង្ហាប់ ឬការទទួលដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលនូវថ្នូរប្រាក់កាស ទំនិញ ឬសេវាដោះដូរនឹងការបម្រុងទុកកុមារណាមួយសម្រាប់សុំកូន។
- ការផ្តល់ប្រាក់កាស ទំនិញ ឬសេវាទៅឲ្យមន្ត្រី ឬអ្នកណាមួយនៃរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច អាជ្ញាធរកណ្តាលទទួលខុសត្រូវកិច្ចការ

ស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ឬមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ដើម្បីឲ្យផ្តល់នូវសិទ្ធិជាអាទិភាពនៅក្នុងនីតិវិធីស្មុំកូនអន្តរប្រទេសដល់អ្នកស្មុំ។

- ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម ឬការបោះពុម្ពផ្សាយនូវអត្តសញ្ញាណ ឬរូបថតរបស់កុមារណាមួយដែលជាកម្មវត្ថុស្មុំកូន ក្នុងគោលបំណងបញ្ចុះបញ្ចូលបុគ្គលណាមួយឲ្យដាក់ពាក្យស្មុំកូន។
- ការចាត់តាំង ឬចាត់តាំងអ្នកតំណាងណាមួយ ដោយមិនមានការឯកភាពពីក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច។
- ការចូលរួមក្នុងការរៀបចំការផ្គូរផ្គង ឬការទាក់ទងគ្នារវាងអ្នកស្មុំឪពុកម្តាយបង្កើត ឬឪពុកបង្កើត ឬម្តាយបង្កើត ឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់កុមារក្នុងគោលបំណងកំណត់ទុកជាមុននូវកុមារណាមួយដែលនឹងត្រូវស្មុំ។
- ការរំលោភបំពានដល់បទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះ បទដ្ឋានអប្បបរមា នៃការថែទាំជំនួសចំពោះកុមារ និងបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងទៀតជាធរមាននៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ទីភ្នាក់ងារដែលធ្វើប្រតិបត្តិការក្នុងដំណើរការស្មុំកូនអន្តរប្រទេស នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវតែជាភ្នាក់ងារដែលបានទទួលការអនុញ្ញាត ពីក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងពីស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសទទួល ព្រមទាំងមានទិសដៅមិនស្វែងរកផលចំណេញ និងបានបំពេញនូវលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ដែលទាក់ទងនឹងនីតិបុគ្គលមិនយកចំណេញ សមាគម ឬអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ឬបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតទាក់ទងនឹងលក្ខណៈនៃទីភ្នាក់ងារនេះ។ បើមិនដូច្នោះទេ ទីភ្នាក់ងារនោះត្រូវពិន័យជាអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ពី១.000.000(មួយលាន)រៀលទៅ១0.000.000(ដប់លាន)រៀល។ ការដាក់ពិន័យអន្តរការណ៍ ជាសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច។ ប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍នេះត្រូវបង់ចូលក្នុងមូលនិធិសម្រាប់ទ្រទ្រង់វិស័យសុខុមាលភាពកុមារ។

ក្នុងករណីទីភ្នាក់ងារ មិនព្រមបង់ប្រាក់ពិន័យអន្តរការណ៍នេះទេ ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចអាចបញ្ជូលសុំណុំរឿងទៅតុលាការ។

២- អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចក្នុងកិច្ចការសុំកូនអន្តរប្រទេស

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចក្នុងកិច្ចការសុំកូន៖សុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវបានធ្វើឡើង តាមរយៈ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដូចជា អាជ្ញាធរកណ្តាលសុំកូនអន្តរប្រទេស រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស និងទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេស។

ផ្នែកទី១ -អាជ្ញាធរកណ្តាលសុំកូនអន្តរប្រទេស

នៅក្នុងផ្នែកនេះយើងនឹងសិក្សាអំពីតួនាទី ភារកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរកណ្តាលសុំកូនអន្តរ។

កថាខណ្ឌទី១ : តួនាទីភារកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរកណ្តាលសុំកូនអន្តរប្រទេស

ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច បំពេញតួនាទីជាអាជ្ញាធរកណ្តាលសុំកូនអន្តរប្រទេសដែលមានតួនាទី និងភារកិច្ចដូចតទៅ៖

- រៀបចំ និងត្រួតពិនិត្យគោលនយោបាយ ច្បាប់ បទបញ្ញា និងនីតិវិធីទាក់ទងនឹងការសម្រេច លើកិច្ចការសុំកូនអន្តរប្រទេស។
- ធ្វើសហប្រតិបត្តិការ និងធ្វើការសម្របសម្រួលលើការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នានឹងកិច្ចការសុំកូនជាមួយក្រសួង ស្ថាប័ន និង ទីភ្នាក់ងារដែលមានសមត្ថកិច្ចដោះស្រាយសុំកូនអន្តរប្រទេសនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងជាមួយអាជ្ញាធរកណ្តាល និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទទួលបន្ទុកសុំកូនអន្តរប្រទេសនៃប្រទេសទទួល។
- ចាត់វិធានការសមស្របដើម្បីបង្ការ និងទប់ស្កាត់ការទទួលផលកម្រៃផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដោយមិនសមស្រប ឬផលចំណេញផ្សេងៗទៀតដែលទាក់ទងទៅនឹងសុំកូនអន្តរប្រទេស។
- រៀបចំបណ្តុះបណ្តាលជំនាញកិច្ចការសុំកូនអន្តរប្រទេសដល់មន្ត្រីពាក់ព័ន្ធ
- ពិនិត្យលើសំណើររបស់រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ទាក់ទងនឹងករណីសុំកូនអន្តរប្រទេសនីមួយៗតាមការចាំបាច់។
- ធ្វើអធិការកិច្ចលើកិច្ចការសុំកូនអន្តរប្រទេស គ្មានជនណាអាចរារាំង បង្អាក់ ឬជ្រៀតជ្រែកក្នុងការអធិការកិច្ចដែលបានធ្វើឡើងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់នោះឡើយ
- បំពេញភារកិច្ចផ្សេងៗទៀត ដែលក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចយល់ថាចាំបាច់សម្រាប់អនុវត្តកិច្ចការសុំកូនអន្តរប្រទេស ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់ និងបទបញ្ញាជាធរមាននៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

កថាខណ្ឌទី២:គណៈកម្មាធិការកណ្តាលសុំកូនអន្តរប្រទេស

គណៈកម្មាធិការកណ្តាលសុំកូនអន្តរប្រទេស មានការិយាល័យលេខាធិការដ្ឋានមួយជាជំនួយការ

ក. សមាសភាព

គណៈកម្មាធិការកណ្តាលសុំកូនអន្តរប្រទេសមានសមាសភាពដូចតទៅ[40]៖

- រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និង យុវនីតិសម្បទា ជាប្រធាន
- រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងស.អ.យទទួលបន្ទុកវិស័យសុខុមាលភាពកុមារ ជាអនុប្រធាន
- មន្ត្រីជំនាញលើវិស័យសុខុមាលភាពកុមាររបស់ក្រសួងស.អ.យ ជាសមាជិក
- អនុរដ្ឋលេខាធិការក្រសួងស.អ.យទទួលបន្ទុកវិស័យសុខុមាលភាពកុមារ ជាសមាជិក
- អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេស ជាសមាជិក
- អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាល និង ហិរញ្ញវត្ថុ ជាសមាជិក
- អគ្គាធិការនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ជាសមាជិក
- អគ្គលេខាធិការ ក្រុមប្រឹក្សាជាតិកម្ពុជាដើម្បីកុមារ ជាសមាជិក
- អ្នកជំនាញការជាតិ លើវិស័យសុខុមាលភាពកុមារ ជាសមាជិក
- ប្រធាននាយកដ្ឋាន សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ ជាសមាជិក
- ប្រធាននាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពកុមារ និង ជាប្រធានរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសជាអគ្គលេខាធិការ

ខ នីតិវិធីធ្វើការ៖ នីតិវិធីធ្វើការរបស់គណៈកម្មាធិការអាជ្ញាកណ្តាលសុំកូនអន្តរប្រទេសរួមមាន៖

- បើកសម័យប្រជុំ ដើម្បីផ្តល់យោបល់លើករណីសុំកូននីមួយៗ និងពិនិត្យផ្តល់យោបល់ក្នុងការរៀបចំត្រួតពិនិត្យក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយ ច្បាប់ បទបញ្ញា និងនីតិវិធីទាំងឡាយដែលទាក់ទងនឹងសុំកូនអន្តរប្រទេស និងអនុវត្តកិច្ចការដូចមានចែងខាងលើ។

[40] ប្រកាសរបស់ក្រសួងស.អ.យ លេខ:៣០៩សអយ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១០

បើយល់ថាចាំបាច់ គណៈកម្មាធិការនេះក៏អាចអញ្ជើញតំណាងក្រសួង ស្ថាប័ន អង្គការ និង ជនពាក់ព័ន្ធដទៃទៀតឲ្យចូលរួមផ្ដល់យោបល់ផងដែរ។

- រាល់កិច្ចប្រជុំត្រូវដឹកនាំដោយប្រធាន ឬប្រធានស្ដីទីនៃគណៈកម្មាធិការ។ រីឯការសម្រេចដែលយកជាការបាន លុះត្រាតែមានការចូលរួមយ៉ាងតិច ៥០%+១ ។ ក្នុងករណីមានសម្លេងស្មើគ្នា នោះសម្លេងប្រធាននឹងមានឧត្តមានុភាព។

- ត្រូវអនុវត្តបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទាជាធរមាន និងត្រូវកំណត់បន្ថែមនូវបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបៀបធ្វើការងារ ព្រមទាំងទំនាក់ទំនងដឹកនាំរបស់អាជ្ញាធរកណ្ដាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ចំពោះរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសកាតព្វកិច្ចរបស់គណៈកម្មាធិការអាជ្ញាធរកណ្ដាលសុំកូនអន្តរប្រទេសចំពោះមុខក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា។

ផ្នែកទី ២ - រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស

ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា។

១) សមាសភាព

រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសដឹកនាំដោយប្រធានមួយរូប ហើយបែងចែកជាបីផ្នែក ដែលផ្នែកនីមួយៗមានប្រធាន ០១ រូប មានឋានៈស្មើប្រធានការិយាល័យ និងអនុប្រធានមួយចំនួនជាជំនួយការដែលមានឋានៈស្មើនឹងអនុប្រធានការិយាល័យ។

សមាសភាពថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់នៃរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវមានលក្ខណៈសម្បត្តិ ០៥ យ៉ាងគឺ ៖

- មានបទពិសោធន៍ការងារសង្គមកិច្ច ជាពិសេសការងារសុំកូន។
- បានទទួលការបណ្ដុះបណ្ដាលវគ្គសេវាសង្គមកិច្ច តាមកម្មវិធីបណ្ដុះបណ្ដាលរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា។
- មានបទពិសោធន៍ផ្នែកច្បាប់។
- មានសមត្ថភាពកុំព្យូទ័រ និងភាសាបរទេស ជាពិសេសភាសា អង់គ្លេស និងបារាំង។
- ជាមន្ត្រីក្របខណ្ឌរដ្ឋរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា។

២) តួនាទី ភារកិច្ចរបស់រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស

រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស[41]សរសេរកាត់ថា **រ.ស.អ** ជាភាសាអង់គ្លេស International Country Adoption Administration « I.C.A.A » ជាសេនាធិការឲ្យសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា។ រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសជាអង្គភាពចំណុះនាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពកុមារដឹកនាំដោយប្រធានមួយរូបដែលជាប្រធាននាយកដ្ឋានសុខុមាលភាពកុមារ និងមានអនុប្រធានមួយចំនួនជាជំនួយការ។

រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសមានតួនាទី និង ភារកិច្ចដូចតទៅ៖

- រៀបចំថែរក្សាបញ្ជីសម្ងាត់ និងសំណុំឯកសារកុមារដែលមានលក្ខណសម្បត្តិសមស្របសម្រាប់សុំកូនអន្តរប្រទេស។
- វាយតម្លៃស្ថានភាពកុមារទាំងអស់ដែលមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីសម្ងាត់ ដើម្បីកំណត់ទម្រង់នៃការចិញ្ចឹមថែទាំសមស្របបំផុត និងធានាថាកុមារទាំងនោះទទួលបានការថែទាំតាមតម្រូវការ។
- ប្រឹងប្រែងឲ្យអស់លទ្ធភាពសម្រាប់ការថែទាំជាអចិន្ត្រៃយ៍ នៅតាមគ្រួសារក្នុងប្រទេសសិនមុននឹងដាក់ឲ្យដំណើរការសុំកូនអន្តរប្រទេស។
- ទទួលពាក្យ និងចាត់ការពាក្យសុំ ព្រមទាំងឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងសុំកូនអន្តរប្រទេសរបស់អ្នកសុំ។
- ផ្គូរផ្គងអ្នកសុំជាមួយកុមារដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិសមស្រប។
- ផ្តល់ដំណឹងដល់អាជ្ញាធរកណ្តាល ឬ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ឬ ទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេសទទួលការអនុញ្ញាតពីប្រទេសអំពីនីតិវិធីសុំកូន និងការអភិវឌ្ឍនៃករណីសុំកូន។
- សម្របសម្រួលការប្រគល់កុមារទៅឲ្យអ្នកសុំ និង ការរៀបចំឯកសារដើម្បីឲ្យកុមារធ្វើដំណើរចូលទៅប្រទេសរបស់អ្នកសុំ។
- ផ្តល់សេវាក្រោយសុំកូនសមស្របដល់កុមារ គ្រួសារអ្នកសុំ និងគ្រួសារបង្កើតតាមការចាំបាច់។
- ផ្តល់មតិយោបល់ជូនអាជ្ញាធរកណ្តាលសុំកូនប្រទេសអំពីការផ្តល់ ឬការដកហូតការអនុញ្ញាតឲ្យទីភ្នាក់ងារប្រតិបត្តិការសុំកូនអន្តរប្រទេសនៅកម្ពុជា។

---

[41] ប្រកាសរបស់ក្រសួងស.អ.យ លេខៈ៣០៩សអយ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១០

- ធ្វើអធិការកិច្ច និងលើកសំណើសុំការសម្រេចពីអាជ្ញាធរកណ្តាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ដើម្បីចាត់វិធានការព្រមាន ឬ ផាកពិន័យចំពោះបុគ្គល ឬ អង្គភាពប្រព្រឹត្តល្មើសច្បាប់ពាក់ព័ន្ធ នឹងច្បាប់ស្តីពីសុំកូនអន្តរប្រទេស។

- ពិនិត្យផ្តល់យោបល់គ្រប់សំណុំលិខិត នៃសុំកូនអន្តរប្រទេសមុននឹងដាក់ជូនប្រធាន គណៈកម្មាធិការ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទាដើម្បីមានមូលដ្ឋានសម្រេច។

- ដោះស្រាយការងាររដ្ឋបាល និងផ្តត់ផ្គង់ដល់គណៈកម្មាធិការអាជ្ញាធរកណ្តាលសុំកូន អន្តរប្រទេស។

- បំពេញភារកិច្ចផ្សេងៗទៀតស្របតាមច្បាប់បញ្ញត្តិជាធរមាន និងតាមការប្រគល់អំណាចពីអាជ្ញាធរកណ្តាលសុំកូនអន្តរប្រទេស និងក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិ-សម្បទា។

ផ្នែកទី៣ - អំពីទីភ្នាក់ងារអន្តរប្រទេស

ដើម្បីក្លាយជាទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេសបាន ទីភ្នាក់ងារនោះត្រូវតែបំពេញឲ្យបាន នូវលក្ខណៈសម្បត្តិដូចមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីសុំកូនអន្តរប្រទេស ហើយបន្ទាប់មកត្រូវដាក់ពាក្យសុំធ្វើប្រតិបត្តិការជាទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេស និងចុងបញ្ចប់ប្រតិបត្តិការរបស់ទីភ្នាក់ងារសុំកូននឹងត្រូវកំណត់ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ។

១: លក្ខណសម្បត្តិរបស់ទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេស

ដើម្បីសុំការអនុញ្ញាត ធ្វើប្រតិបត្តិការសុំកូនអន្តរប្រទេសពីក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទានៅកម្ពុជានោះទីភ្នាក់ងារនេះត្រូវមានលក្ខណៈសម្បត្តិដូចតទៅៈ

- មានការអនុញ្ញាតពីស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសទទួល។
- ទីភ្នាក់ងារនីមួយៗ ត្រូវបានតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមានរបស់ព្រះរាជាណាចក្រ-កម្ពុជាទាក់ទងនីតិបុគ្គលមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ សមាគម ឬអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ឬបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតទាក់ទងនឹងលក្ខណសម្បត្តិនៃទីភ្នាក់ងារនោះ។
- ទីភ្នាក់ងារដែលធ្វើប្រតិបត្តិការក្នុងដំណើរការសុំកូនអន្តរប្រទេស នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យបើក ឬយកមណ្ឌលកុមារកំព្រាធ្វើជាប្រភពដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ទារក និងកុមារកំព្រាឡើយ។

- ទីភ្នាក់ងារសុំកូនត្រូវចុះកិច្ចសន្យាស្តីពីប្រតិបត្តិការសុំកូនអន្តរប្រទេស និង បំពេញបែបបទផ្សេងទៀតតាមការកំណត់របស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា។
- មានអ្នកដឹកនាំ និងបុគ្គលិកដែលមានសមត្ថភាពប្រកបដោយគុណធម៌ និង សីលធម៌ ព្រមទាំងបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាល និងមានបទពិសោធន៍ការងារក្នុងវិស័យសុំកូនអន្តរប្រទេស។

២: ការដាក់ពាក្យសុំធ្វើប្រតិបត្តិការជាទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេស

ក. ការដាក់ពាក្យសុំ៖ ពាក្យសុំការអនុញ្ញាតធ្វើជាទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេសនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាដែលដាក់ជូនរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវសំណុំឯកសារដូចខាងក្រោម ៖

- ពាក្យសុំការអនុញ្ញាតដោយមានការយល់ព្រម និងទទួលស្គាល់ពីក្រសួងការបរទេសកម្ពុជា
- ឯកសារសង្ខេបអំពីប្រវត្តិ និងសកម្មភាពរបស់ទីភ្នាក់ងារ
- ច្បាប់ចម្លងដែលមានបញ្ជាក់ភាពត្រឹមត្រូវ ពីប្រទេសទទួលរបស់ខ្លួនស្តីពី "ការអនុញ្ញាតឲ្យបើកទីភ្នាក់ងារនេះ"
- ច្បាប់ចម្លងដែលមានបញ្ជាក់ភាពត្រឹមត្រូវ ពីប្រទេសទទួលរបស់ខ្លួនស្តីពី "លិខិតចុះបញ្ជីទាក់ទងនីតិបុគ្គលមិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ"
- លក្ខន្តិកៈ និងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ទីភ្នាក់ងារ
- ជីវប្រវត្តិសង្ខេបនិងរូបថតរបស់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល ឬគណៈគ្រប់គ្រង
- ជីវប្រវត្តិសង្ខេបរបស់បុគ្គលដែលបានទទួលការអនុញ្ញាតិឲ្យធ្វើជាអ្នកតំណាងទីភ្នាក់ងារចំពោះកិច្ចការសុំកូនអន្តរប្រទេស។ អ្នកតំណាងទាំងនោះមិនត្រូវឲ្យមានលើសពីពីរនាក់ ហើយក៏មិនមែនជានាយកនាយករង ឬបុគ្គលិកនៃមណ្ឌលកុមារកំព្រានៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាណាមួយឡើយ។

- ឯកសារនានាដែលបញ្ជាក់ថា អ្នកតំណាងទីភ្នាក់ងារគ្មានជាប់ឈ្មោះក្នុងបញ្ជីថ្កោលទោសនៅប្រទេសដើមរបស់ខ្លួន និងក្នុងប្រទេសក្រោយដែលខ្លួនរស់នៅប្រទេសខុសគ្នា។
- កិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ លើវិស័យសុំកូនអន្តរប្រទេស រវាងប្រទេសកម្ពុជាជាមួយនឹងប្រទេសរបស់ទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេសក្នុងករណីដែលប្រទេសនោះមិនមែនរដ្ឋជាភាគី នៃអនុសញ្ញាក្រុងឡាអេស្តីពីការការពារកុមារ និងសហប្រតិបត្តិការទាក់ទងនឹងសុំកូនអន្តរប្រទេសទេ។
- របាយការណ៍ហរិញ្ញវត្ថុដែលបានធ្វើសវនកម្មដោយឯករាជ្យរួច និងកិច្ចព្រមព្រៀងផ្តល់ជំនួយមនុស្សធម៌ ឬការជួយឧបត្ថម្ភដល់កុមារកំព្រានានានៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
- តម្រូវការផ្សេងដែលក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទាយល់ថាចាំបាច់ដូចមានចែងនៅក្នុងនីតិវិធីទាក់ទងនឹងការផ្តល់ការអនុញ្ញាត។

ខ. នីតិវិធីរដ្ឋបាល៖ ពាក្យសុំមួយច្បាប់និងសំណុំលិខិតនៃការសុំអនុញ្ញាត (ច្បាប់ចម្លង) ធ្វើជាទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេស ដែលបានចេញដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនត្រូវផ្ញើជូនស្ថានទូត ឬស្ថានតំណាងប្រចាំនៅកម្ពុជា។

ក្នុងរយៈពេលហុកសិបថ្ងៃបន្ទាប់ពីបានទទួលពាក្យអនុញ្ញាត ធ្វើជាភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេសក្រសួងសង្គមកិច្ចអតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទាត្រូវឆ្លើយតបជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅទីភ្នាក់ងារវិញ អំពីការសម្រេចជាផ្លូវការរបស់ខ្លួន។ បើបដិសេធនោះក្រសួងក៏ត្រូវបញ្ជាក់អំពីមូលហេតុឲ្យបានច្បាស់លាស់ដែរ។

មានតែអ្នកតំណាងដែលមានឈ្មោះក្នុងសំណុំឯកសារពាក្យសុំតែប៉ុណ្ណោះ ដែលមានសិទ្ធិធ្វើជាអ្នកតំណាងទីភ្នាក់ងារនៅក្នុងដំណើរការសុំកូនអន្តរប្រទេស។ ក្នុងករណីអ្នកតំណាងដែលបានទទួលការអនុញ្ញាត ត្រូវជំនួសដោយអ្នកផ្សេងនោះ ទីភ្នាក់ងារត្រូវដាក់ពាក្យសុំទៅក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទាដើម្បីសុំការអនុញ្ញាតសារជាថ្មី។

ការអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើប្រតិបត្តិការស្មុំកូនអន្តរប្រទេស មានរយៈពេលតែពីរឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ហើយអាចឲ្យបន្តបានដរាបណាសេវារបស់ទីភ្នាក់ងារស្មុំកូនអន្តរប្រទេសនៅតែចាំបាច់ ដោយភ្នាក់ងារនេះត្រូវដាក់ពាក្យសុំជាថ្មី។

៣: អាជ្ញាធរផ្តល់ការអនុញ្ញាតឲ្យទីភ្នាក់ងារស្មុំកូនអន្តរប្រទេស

ចំនួនទីភ្នាក់ងារមកពីប្រទេសទទួលនីមួយៗ ដែលអនុញ្ញាតឲ្យផ្តល់សេវានេះនៅកម្ពុជា ត្រូវបានកំណត់ដោយកិច្ចព្រមព្រៀងរួមគ្នារវាងក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទាជាមួយនឹងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសទទួលនោះ។

ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទានិងស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសទទួលគឺជាអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ក្នុងការអនុញ្ញាតឲ្យទីភ្នាក់ងារស្មុំកូនអន្តរប្រទេសមានសិទ្ធិធ្វើប្រតិបត្តិការស្មុំកូនអន្តរប្រទេសនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

៣: នីតិវិធីស្មុំកូនអន្តរប្រទេស

នីតិវិធីស្មុំកូនអន្តរប្រទេសមាន ០៣ ដំណាក់កាលគឺ នីតិវិធីរដ្ឋបាលនៃការស្មុំកូនអន្តរប្រទេស(**ផ្នែកទី១**) នីតិវិធីតុលាការ (**ផ្នែកទី២**) និងចំណាត់ការក្រោយពីបញ្ចប់នីតិវិធីស្មុំកូនអន្តរប្រទេស (**ផ្នែកទី៣**)។

ផ្នែកទី១ -នីតិវិធីរដ្ឋបាលនៃការស្មុំកូនអន្តរប្រទេស

នីតិវិធីរដ្ឋបាលនៃការស្មុំកូនអន្តរប្រទេសគឺ គ្រប់គ្រងឯកសាររបស់កុមារមានលក្ខណៈសម្បត្តិសម្រាប់ស្មុំកូនអន្តរប្រទេស (**កថាខណ្ឌទី១**) ហើយពិនិត្យលើពាក្យសុំកូន(**កថាខណ្ឌទី២**) បន្ទាប់មករៀបចំផ្គូរផ្គងលក្ខណៈសម្បត្តិរវាងកុមារ និងអ្នកស្មុំ(**កថាខណ្ឌទី៣**) ព្រមទាំងចាត់ចែងពីសោហ៊ុយលើការស្មុំកូន (**កថាខណ្ឌទី៤**)។

កថាខណ្ឌទី១:ការគ្រប់គ្រងសំណុំឯកសាររបស់រដ្ឋបាលស្មុំកូនអន្តរប្រទេស

រដ្ឋបាលស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវរៀបចំសំណុំឯកសារផ្ទាល់ខ្លួនរបស់កុមារម្នាក់ៗ ដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិសម្រាប់ស្មុំកូនអន្តរប្រទេសរួមមាន ព័ត៌មានចាំបាច់អំពីអត្តសញ្ញាណរបស់កុមារភាពអាចសុំជាកូនចិញ្ចឹម សាវតារជាតិរបស់កុមារ បរិយាកាសសង្គមរបស់កុមារ ប្រវត្តិគ្រួសាររបស់កុមារ ប្រវត្តិសុខភាពរបស់កុមារ ប្រវត្តិសុខភាពគ្រួសាររបស់កុមារ និងសេចក្តីពិសេសណាមួយរបស់កុមារ។

ក្នុងករណីកុមារត្រូវបានបោះបង់ចោល រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវធានាថា ការខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីស្វះស្វែងរកឪពុកម្តាយ ឬឪពុក ឬម្តាយ ឬសាច់ញាតិ ឬអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់កុមារត្រូវបានធ្វើរួចហើយ។

រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសក៏ត្រូវធានាផងដែរ រាល់ការយល់ព្រមចាំបាច់ទាំងឡាយត្រូវបានធ្វើឡើងស្របតាមបទបញ្ញត្តិនានានៃច្បាប់ស្តីពីសុំកូនអន្តរប្រទេសនេះ។

សំណុំឯកសារផ្ទាល់ខ្លួនរបស់កុមារ រាប់បញ្ចូលទាំងភស្តុតាងបង្ហាញពីការយល់ព្រម និង/ឬការខិតខំប្រឹងប្រែងដើម្បីរកឪពុកម្តាយ ឬឪពុក ឬម្តាយ ឬសាច់ញាតិ ឬអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់កុមារផងដែរ[42]។

កថាខណ្ឌទី ២ : ការពិនិត្យពាក្យសុំ

ការពិនិត្យពាក្យសុំរបស់អ្នកសុំកូន គឺពិនិត្យទៅលើឯកសារមួយចំនួនដែលមានដូចជាៈ

- ភស្តុតាងដែលបញ្ជាក់ថា អាជ្ញាធរកណ្តាលនៃប្រទេសដើមរបស់ខ្លួន ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទទួលបន្ទុកសុំកូនអន្តរប្រទេស ឬទីភ្នាក់ងារកូនអន្តរប្រទេសនៃប្រទេសលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍ចាត់ទុកថា អ្នកសុំមានលក្ខណៈសម្បត្តិ និងមានភាពសមស្របសម្រាប់សុំកូន ដោយផ្អែកទៅលើការវាយតំលៃ លើជីវប្រវត្តិផ្ទាល់ខ្លួននិងប្រវត្តិគ្រួសារ ប្រវត្តិសុខភាព បរិយាកាសគ្រួសារ មូលហេតុសុំកូន និងលទ្ធភាពនៃការទទួលបន្ទុករ៉ាប់រងចំពោះសុំកូនអន្តរប្រទេស។
- ព័ត៌មានចាំបាច់ទាក់ទងនឹងការឆ្លើយតបទៅនឹងលក្ខខណ្ឌនានា ដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីសុំកូនអន្តរប្រទេស។
- ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងអត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកសុំ ដែលក្នុងនោះរួមមានឯកសារទាក់ទងនឹងអត្រានុកូលដ្ឋាន។
- ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងលក្ខណៈសម្បត្តិផ្សេងៗរបស់កុមារ ដែលអ្នកសុំអាចនឹងមានលក្ខណសម្បត្តិថែទាំបាន។
- ភស្តុតាងទទួលបានពីអាជ្ញាធរកណ្តាល ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចនៃប្រទេសទទួល ដែលបញ្ជាក់ថា នៅពេលពាក្យសុំកូនរបស់ខ្លួនត្រូវបានយល់ព្រមហើយ កូនសុំនោះត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យចូលទៅរស់នៅជាអចិន្ត្រៃយ៍ក្នុងប្រទេសទទួល។

[42] មាត្រា ២២ នៃច្បាប់ស្តីពីសុំកូនអន្តរប្រទេស ២០០៩

រាល់ឯកសារទាំងអស់ដែលបានរៀបចំខាងលើ ត្រូវបញ្ជូនមកក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ តាមរយៈអាជ្ញាធរកណ្តាល ស្ថានទូត ឬស្ថានតំណាងនៃប្រទេសទទួលប្រចាំនូវព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលបានបញ្ជាក់ភាពត្រឹមត្រូវនៃឯកសារទាំងនោះ។ ក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិត្រូវពិនិត្យផ្តល់យោបល់ និងត្រូវបញ្ជូនឯកសារសុំកូនអន្តរប្រទេសទៅក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច ក្នុងរយៈពេល១៥(ដប់ប្រាំ)ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការគិតពីថ្ងៃទទួលពាក្យសុំពីក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវឆ្លើយតបជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅអ្នកសុំ តាមរយៈអាជ្ញាធរកណ្តាលនៃប្រទេសដើមរបស់អ្នកសុំ ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទទួលបន្ទុកសុំកូនអន្តរប្រទេស ឬតាមទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេសនៃប្រទេសលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍ ដោយបញ្ជាក់ថាខ្លួនបានទទួលពាក្យសុំកូន។

រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវពិនិត្យសំណុំលិខិតសុំកូនក្នុងរយៈពេល៦០(ហុកសិប)ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ បន្ទាប់ពីថ្ងៃដែលក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចទទួលលិខិតសុំកូនដូចបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ។ ក្នុងករណីសំណុំលិខិតមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ហើយរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវបញ្ជាក់ថាអ្នកសុំបានបំពេញលក្ខខណ្ឌត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់នេះហើយ។

ក្នុងករណីដែលសំណុំលិខិតដាក់ជូនរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ ឬមិនទាន់ត្រឹមត្រូវ រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវបញ្ជូនដំណឹងទៅឲ្យអ្នកសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរអំពីឯកសារដែលនៅខ្វះ ឬមិនទាន់ត្រឹមត្រូវ តាមរយៈអាជ្ញាធរកណ្តាល ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទទួលបន្ទុកសុំកូនអន្តរប្រទេស ឬទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេស ដែលបានទទួលការអនុញ្ញាតនៃប្រទេសទទួល។ រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវពិនិត្យសំណុំលិខិតសុំកូន ក្នុងរយៈពេល ៦០(ហុកសិប)ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ បន្ទាប់ពីទទួលបានឯកសារដែលខ្វះ ឬកែតម្រូវរួច។

ក្នុងករណីអ្នកសុំខកខានមិនបានផ្តល់ឯកសារដែលនៅខ្វះ ឬមិនទាន់ត្រឹមត្រូវក្នុងរយៈពេល ៦០(ហុកសិប)ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការគិតចាប់ពីថ្ងៃរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសជូនដំណឹងអំពីឯកសារដែលមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់ ឬមិនទាន់ត្រឹមត្រូវ នោះពាក្យសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវទុកជាមោឃៈ។ ក្នុងករណីបដិសេធពាក្យសុំ ក្រសួងទទួលបន្ទុកសង្គមកិច្ច ត្រូវមានបញ្ជាក់អំពីមូលហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

កថាខណ្ឌទី៣: ការផ្ទួរផ្គងលក្ខណសម្បត្តិរវាងកុមារ និងអ្នកសុំ

ប្រសិនបើសំណុំលិខិតមានលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ និងត្រឹមត្រូវ ហើយអ្នកសុំបានបំពេញទៅតាមលក្ខខណ្ឌនៃច្បាប់នេះ រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវពិនិត្យពិចារណាទៅលើសំណុំឯកសាររបស់កុមារទាំងឡាយ ដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិសម្រាប់សុំកូនអន្តរប្រទេសបាន និងត្រូវផ្ទួរផ្គងអំពីលក្ខណៈសម្បត្តិរបស់អ្នកសុំណា ដែលត្រូវគ្នាល្អបំផុតនឹងលក្ខណៈសម្បត្តិរបស់កុមារ។

ក្នុងការផ្ទួរផ្គង ដោយគិតគូរដល់ឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារ រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវពិចារណាឲ្យបានសមស្របទៅលើអត្ថប្រយោជន៍ នៃការបន្តឲ្យមានការបីបាច់ថែរក្សាកុមារដូចពេលមានកន្លងមក ព្រមទាំងពិចារណាទៅលើសាវតាសង្គម ជាតិពន្ធ សាសនា និងវប្បធម៌របស់កុមារ។

រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវផ្ញើសំណុំឯកសាររបស់កុមារដែលត្រូវបានផ្ទួរផ្គង រួមទាំងភស្តុតាងដែលបង្ហាញថា រាល់ការចាំបាច់នានា ត្រូវបានទទួលរួចហើយ និងមូលហេតុដែលខ្លួនកំណត់ទុកដាក់កុមារ ជាមួយអ្នកសុំនោះទៅអាជ្ញាកណ្តាល ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទទួលបន្ទុកសុំកូនអន្តរប្រទេស ឬទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេសនៃប្រទេសទទួល ដើម្បីពិនិត្យ និងបញ្ជូនទៅអ្នកសុំ ដោយមិនចាំបាច់ជូនដំណឹងអំពី អត្តសញ្ញាណឪពុកម្តាយ ឬឪពុក ឬម្តាយ ឬអ្នកអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនរបស់កុមារឡើយ លើកលែងតែក្នុងករណីសុំកូនដោយសាច់ញាតិ។

គ. ការឆ្លើយតបរបស់អ្នកសុំ

អ្នកសុំត្រូវឆ្លើយតបទៅរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ អំពីការយល់ព្រមទទួលយកកុមារដែលបានផ្ទួរផ្គងឲ្យតាមរយៈអាជ្ញាធរកណ្តាល ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទទួលបន្ទុកសុំកូនអន្តរប្រទេស ឬទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេសប្រទេសទទួល។

- ក្នុងករណីអ្នកសុំមិនបានឆ្លើយតប មករដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ក្នុងរយៈពេលហុកសិបថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការទេ អាចចាត់ទុកបានថាអ្នកសុំបានបញ្ឈប់ពាក្យសុំរបស់ខ្លួន ហើយរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសអាចផ្ទួរផ្គងកុមារនោះឲ្យទៅអ្នកសុំផ្សេងទៀតបាន។ ចំណែកឯប្រាក់ចំណាយ សោហ៊ុយ និងវិភាគទានទាក់ទងនឹងការដាក់ពាក្យសុំមិនត្រូវបានបង្វិលឲ្យវិញឡើយ។

- ក្នុងករណីអ្នកសុំបានឆ្លើយតបថា មិនទទួលយកកុមារដែលផ្គូរផ្គង ឲ្យខ្លួននៅលើកទីមួយទេ អ្នកសុំនោះអាចស្នើសុំឲ្យរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ផ្គូរផ្គងកុមារជាលើកទីពីរបាន ប៉ុន្តែមិនអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើជាលើកទីបីឡើយ។
- ចំពោះអ្នកសុំដែលមិនបានឆ្លើយតបក្នុងរយៈពេលកំណត់ហុកសិបថ្ងៃខាងលើនោះទេ អ្នកសុំនោះអាចដាក់ពាក្យសុំកូនសារជាថ្មីស្របតាមនីតិវិធីនៃច្បាប់ស្តីពីសុំកូនអន្តរប្រទេសនេះ ប៉ុន្តែក្នុងការសម្រេចអំពីការសុំឲ្យមានការផ្គូរផ្គងសាជាថ្មី ឬការទទួលពាក្យសុំកូនសារជាថ្មីនេះ រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវពិចារណាអំពីមូលហេតុដែលអ្នកសុំខកខានមិនបានឆ្លើយតប ឬឆ្លើយតបថាមិនមានបំណងសុំកុមារដែលបានផ្គូរផ្គងពីលើកមុននាពេលកន្លងមក។

ខ. ការរៀបចំឲ្យមានការជួបគ្នារវាងកុមារ និងអ្នកសុំ

បន្ទាប់ពីអ្នកសុំបានបញ្ជាក់ការយល់ព្រមរបស់ខ្លួនហើយ អាជ្ញាធរកណ្តាលនៃប្រទេសទទួលបានយល់ព្រមលើការសម្រេចនេះ រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសតាមរយៈអាជ្ញាធរកណ្តាល ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទទួលបន្ទុកសុំកូនអន្តរប្រទេស ឬទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេសនៃប្រទេសទទួលត្រូវរៀបចំឲ្យមានការជួបគ្នារវាងអ្នកសុំ និងកុមារដែលបានផ្គូរផ្គងរួចហើយ។

ការជួបគ្នានេះ ត្រូវប្រព្រឹត្តទៅតាមកាលបរិច្ឆេទមួយសមស្របសម្រាប់អ្នកសុំ និងរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស និងត្រូវមានវត្តមានមន្ត្រីសង្គមកិច្ចមានសមត្ថកិច្ចមួយរូបផង។ ការជួបគ្នានេះត្រូវធ្វើក្នុងរយៈពេលហុកសិបថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទទទួលការយល់ព្រមពីអ្នកសុំ។ ក្នុងករណីអ្នកសុំមិនមកក្នុងរយៈពេលដូចបានកំណត់នេះដោយគ្មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវចាត់ទុកថា អ្នកសុំបានបញ្ឈប់ពាក្យសុំរបស់ខ្លួន។

មុនការជួបគ្នារវាងអ្នកសុំ និងកុមារ រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវធ្វើសម្ភាសន៍អ្នកសុំ និងធានាថាអ្នកសុំ និងកុមារត្រូវបានរៀបចំខ្លួនជាស្រេចតាមរយៈការពិគ្រោះយោបល់ ការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានការផ្លាស់ប្តូររូបថត និងវិធានការចាំបាច់ផ្សេងទៀតដើម្បីការជួបគ្នានេះ។

ករណីមានសហព័ទ្ធ បើសហព័ទ្ធណាម្ខាងមិនអាចមកបាន សហព័ទ្ធនោះត្រូវធ្វើលិខិតប្រគល់សិទ្ធិឲ្យទៅសហព័ទ្ធម្ខាងទៀតធ្វើជាតំណាងរបស់ខ្លួន ដើម្បីធ្វើសកម្មភាពក្នុងការសុំកូននោះ។ លិខិតប្រគល់សិទ្ធិត្រូវមានការបញ្ជាក់ពីអាជ្ញាធរកណ្តាល ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរបស់ប្រទេសទទួល។

គ. ការសាកសួរយោបល់របស់កុមារ

រដ្ឋបាលស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវសាកសួរយោបល់របស់កុមារដែលអាចដឹងខុសត្រូវ បានព្រមទាំងប្រាប់កុមារឲ្យបានដឹងអំពីអានុភាពដែលអាចកើតចេញពីស្មុំកូននេះ ហើយត្រូវស្តាប់កុមារបញ្ចេញមតិយោបល់របស់ខ្លួន ដោយគ្មានវត្តមានរបស់ភាគីផ្សេងទៀតឡើយ។ រដ្ឋបាលស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវយល់ដឹងឲ្យបានច្បាស់អំពីទស្សនៈកុមារលើរាល់បញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធដល់ស្មុំកូនក្នុងនោះមានជាអាទិ៍ ការជ្រើសរើសអ្នកស្មុំ ហើយមតិយោបល់របស់កុមារត្រូវយកទៅគិតគូរពិចារណាដោយផ្អែកទៅតាមវ័យ និងកម្រិតយល់ដឹងរបស់កុមារ។ សំអាងស្តីពីការយល់ព្រមរបស់កុមារត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។

រដ្ឋបាលស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ អំពីការសម្ភាសន៍ និងការជួបគ្នាខាងលើនេះ។

ឃ. ការសម្រេចលើការស្មុំកូន

ក្នុងករណីរដ្ឋបាលស្មុំកូនអន្តរប្រទេសពិនិត្យឃើញថា អ្នកស្មុំ និងកុមារ បំពេញបាននូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ និងលក្ខណៈសម្រាប់ស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ហើយស្មុំកូននេះពិតជាបានឆ្លើយតបទៅនឹងឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារ រដ្ឋបាលស្មុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវផ្តល់មតិយោបល់ជាវិជ្ជមានក្នុងរយៈពេលប្រាំពីរថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការបន្ទាប់ពីការជួបគ្នារវាងអ្នកស្មុំ និងកុមារ។

រដ្ឋបាលស្មុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវដាក់សំណុំលិខិតទាំងនេះ ជូនរដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច ដើម្បីធ្វើការពិនិត្យ និងផ្តល់អនុសាន៍លើដំណើរការស្មុំកូន។

ក្រោយពីទទួលអនុសាន៍លើដំណើរការស្មុំកូនពីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ចអ្នកស្មុំត្រូវសហការជាមួយអាជ្ញាធរកណ្តាលឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទទួលបន្ទុកស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ឬទីភ្នាក់ងារស្មុំកូនអន្តរប្រទេសនៃប្រទេសទទួលដាក់ពាក្យស្មុំកូន ដែលបានផ្ទៀងផ្ទាត់រួចតាមរយៈរដ្ឋបាលស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ទៅសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញដើម្បីសុំដីកាសម្រេចស្មុំកូន។ រដ្ឋបាលស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវបញ្ជូនពាក្យស្មុំកូនទៅសាលារាជធានីភ្នំពេញ ដោយភ្ជាប់មកជាមួយនូវសំណុំឯកសាររបស់កុមារ និងអ្នកស្មុំ ព្រមទាំងអនុសាន៍របស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច ក្នុងរយៈពេលប្រាំពីរថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ គិតពីថ្ងៃបរិច្ឆេទទទួលពាក្យសុំ។ ឯកសារទាំងអស់ត្រូវបកប្រែជាភាសាខ្មែរ និងមានការបញ្ជាក់ពីរដ្ឋបាលស្មុំកូនអន្តរប្រទេស។

ក្នុងករណីអ្នកសុំមិនបានដាក់ពាក្យសុំក្នុងរយៈពេលហុកសិបថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ បន្ទាប់ពីទទួលអនុសាន៍របស់រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច ត្រូវចាត់ទុកថាអ្នកសុំនោះបានបញ្ឈប់ពាក្យសុំរបស់ខ្លួន[43]។

កថាខណ្ឌទី៤: សោហ៊ុយលើការសុំកូន

ក.សោហ៊ុយចំពោះរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស

អ្នកសុំត្រូវបង់ប្រាក់ចំណាយ សោហ៊ុយ និងវិភាគទាននានា សម្រាប់ជួយឧបត្ថម្ភជម្រើសនានានៃការថែទាំជំនួស និងការជួយឧបត្ថម្ភទូទៅដល់មណ្ឌលកុមារកំព្រារបស់រដ្ឋទូទាំងប្រទេស និងកម្រៃសេវាចាំបាច់ផ្សេងៗទៀតទាក់ទងនឹងសុំកូនអន្តរប្រទេសដែលនឹងកំណត់ដោយប្រកាសរួមរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច។ ក្រៅពីនេះមិនត្រូវយកប្រាក់សោហ៊ុយសុំកូនពីអ្នកសុំ ឬទីភ្នាក់ងាររបស់អ្នកសុំកូន។ មិនអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកសុំកូន ឬទីភ្នាក់ងាររបស់អ្នកសុំកូន បង់ថ្លៃសោហ៊ុយសុំកូនទៅតាមកុមារម្នាក់ៗ ឬ ទៅតាមសោហ៊ុយសុំកូនមួយ ដែលនឹងត្រូវបញ្ជូនទៅឲ្យមណ្ឌលកុមារកំព្រាណាមួយ ឬមិនអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកសុំកូន ឬទីភ្នាក់ងាររបស់អ្នកសុំកូន ធ្វើការផ្តល់សោហ៊ុយ អំណោយ ឬការទូទាត់ទោះបីក្នុងរូបភាពណាក៏ដោយ ទៅឲ្យមណ្ឌលកុមារកំព្រាដែលកុមារកំព្រានៅទីនោះត្រូវបានសុំយកទៅចិញ្ចឹម ឬទៅឲ្យបុគ្គលិក នាយក ឬសមាជិកនៃគណៈគ្រប់គ្រង ទោះជាដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលក្តី។

ខ.សោហ៊ុយដែលកំណត់ដោយតុលាការ

អ្នកសុំត្រូវបង់ប្រាក់សរុបចំនួន១.០០០.០០០(មួយលាន)រៀល ដើម្បីទ្រទ្រង់សោហ៊ុយដាក់ពាក្យសុំ ការពិនិត្យភស្តុតាង ការចេញដីកាសម្រេច ការបញ្ជូនឯកសារ ការផ្សព្វផ្សាយសេចក្តីជូនដំណឹង ការស្រាវជ្រាវអង្គហេតុ និងសកម្មភាពខាងនីតិវិធីផ្សេងៗទៀត ដែលទាក់ទងនឹងកិច្ចការសុំកូនអន្តរប្រទេស។ តុលាការត្រូវបង្គាប់ឲ្យអ្នកសុំបង់ចំនួនទឹកប្រាក់នោះជាមុន។ ក្នុងករណីដែលសោហ៊ុយចាំបាច់ដែលបានកំណត់ខាងលើនេះ លើសពី ១.០០០.០០០(មួយលាន)រៀល តុលាការអាចកំណត់ចំនួនសោហ៊ុយបន្ថែមបង្គាប់ឲ្យអ្នកសុំបង់សោហ៊ុយបន្ថែមនោះមុនរីឯចំនួនទឹកប្រាក់នេះមិនបង្វិលជូនវិញទេ[44]។

---

[43] មាត្រា ៣៣ នៃច្បាប់ស្តីពីសុំកូនអន្តរប្រទេស ២០០៩

[44] មាត្រា ៣៥ នៃច្បាប់ស្តីពីសុំកូនអន្តរប្រទេស ២០០៩

ផ្នែកទី២ -នីតិវិធីតុលាការ

មានតែសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញមួយប៉ុណ្ណោះ ដែលមានយុត្តាធិការលើរឿងក្តីស្មុំកូនអន្តរប្រទេស។ ហើយតុលាការនេះត្រូវយកបទប្បញ្ញត្តិស្តីពី នីតិវិធីរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី ដែលមិនមែនជាបណ្តឹងមកអនុវត្តចំពោះនីតិវិធីតុលាការ ទាក់ទងនឹងស្មុំកូនអន្តរប្រទេសលើកលែងតែមានបទប្បញ្ញត្តិពិសេស ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ។ដូចនេះនីតិវិធីរបស់តុលាការគឺពិនិត្យទៅលើសំណុំឯកសារ (**កថាខណ្ឌទី១**) និងធ្វើការសម្រេចសេចក្តី (**កថាខណ្ឌទី២**) ព្រមទាំងកំណត់អំពីការប្តឹងទាស់(**កថាខណ្ឌទី៣**)។

១) ការពិនិត្យទៅលើសំណុំឯកសារ

ជាគោលការណ៍សំណុំឯកសារ និងរបាយការណ៍ដាក់ជូនតុលាការ ដោយក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច ត្រូវសន្មតជាភស្តុតាងនៃអង្គហេតុពិត ទាក់ទងនឹងលក្ខណសម្បត្តិស្មុំកូនរបស់កុមារ និងភាពសមស្របសម្រាប់ស្មុំកូនរបស់អ្នកស្មុំ លើកលែងតែមានភស្តុតាងផ្ទុយបញ្ជាក់។

ក្នុងករណីចាំបាច់ តុលាការអាចបង្គាប់ឲ្យអ្នកតំណាងរដ្ឋបាលស្មុំកូនអន្តរប្រទេសមកបំភ្លឺបន្ថែមអំពីលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ និង អនុសាសន៍របស់រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច ទាក់ទងនឹងករណីស្មុំកូនអន្តរប្រទេស រួមទាំងឯកសាររបាយការណ៍ និងភស្តុតាង ជាឯកសារពាក់ព័ន្ធ ដែលគាំទ្រលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវខាងលើ។

តុលាការត្រូវត្រួតពិនិត្យចំពោះឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងស្មុំកូនអន្តរប្រទេសដូចជា ៖

- លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យឬលក្ខខណ្ឌទាំងអស់នៃស្មុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវបានបំពេញ
- ការពិគ្រោះយោបល់ជាចាំបាច់នានាត្រូវបានធ្វើមុននឹងផ្តល់ការយល់ព្រម
- ការយល់ព្រមចាំបាច់នានាត្រូវបានផ្តល់ ដោយគោរពខ្លឹមសារនៃច្បាប់ស្តីពីស្មុំកូនអន្តរប្រទេស
- មានការពិចារណាត្រឹមត្រូវលើ គ្រប់លទ្ធភាពក្នុងការទុកដាក់កុមារនៅ ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- អាជ្ញាធរកណ្តាល ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ឬទីភ្នាក់ងារស្មុំកូនអន្តរប្រទេសដែលបានទទួលការអនុញ្ញាតនៃ ប្រទេសទទួលយល់ព្រមលើការទុកដាក់កុមារ
- កុមារនឹងត្រូវអនុញ្ញាតឲ្យចូលទៅរស់នៅជាអចិន្ត្រៃយ៍នៅក្នុងប្រទេសទទួល

- ស្មុំកូនអន្តរប្រទេសនេះពិតជាមានឧត្តមភាពសម្រាប់កុមារ[45]។

២) ការសម្រេចសេចក្តីរបស់តុលាការ

តុលាការសម្រេចក្តីអំពីរឿងក្តីដែលទាក់ទងនឹងស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ដោយពុំចាំបាច់ឆ្លងកាត់ការទាមទារហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ឡើយ។

ក្នុងករណីមានភាពចាំបាច់ដាច់ខាតត្រូវបំភ្លឺអង្គហេតុពាក់ព័ន្ធ តុលាការអាចអញ្ជើញអ្នកស្មុំ ឬអ្នកតំណាង ឬមានអ្នកមានអំណាចមេបាម្ខាង ឬទាំងពីរ ឬអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនសម្រាប់កុមារ អ្នកតំណាងទីភ្នាក់ងារស្មុំកូនអន្តរប្រទេសពាក់ព័ន្ធ និងសាក្សីផ្សេងទៀត ដើម្បីផ្តល់ភស្តុតាងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬ ដោយផ្ទាល់មាត់ទាក់ទងនឹងអត្ថិភាព ឬនត្ថិភាពនៃអង្គហេតុ[46]។

តុលាការត្រូវលើកយកសំណុំរឿងស្មុំកូនអន្តរប្រទេសមកវិនិច្ឆ័យ និងចេញដីកាសម្រេចក្នុងរយៈពេល៣០(សាបសិប)ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការបន្ទាប់ពីបានទទួលពាក្យស្មុំកូន។ តុលា-ការត្រូវបញ្ជូនដីកាសម្រេចនេះទៅអ្នកស្មុំ អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់របស់កូន និងក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច។ ដីកាសម្រេចនេះ មិនត្រូវចូលជាស្ថាពរនៅមុនពេលផុតអំឡុងពេលសម្រាប់ការប្តឹងជំទាស់ដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា៤០ នៃច្បាប់ស្តីពីស្មុំកូនអន្តរប្រទេស។

ក្នុងករណីមានការប្តឹងជំទាស់ចំពោះដីកាសម្រេចនេះ ដីកាសម្រេចនេះមិនត្រូវចូលជាស្ថាពររហូតដល់ពេលមានដីកាសម្រេចអំពីបណ្តឹងជំទាស់នោះ[47]។

៣) នីតិវិធីនៃការប្តឹងជំទាស់

ក. រយៈពេលនៃការប្តឹងជំទាស់

ក្នុងករណីដែលបុគ្គល អាចប្តឹងជំទាស់ជាជនដែលត្រូវទទួលបានការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចខាងលើបណ្តឹង ជំទាស់ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ) ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការគិតពីថ្ងៃដែលខ្លួនទទួលបានការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេច។

---

[45] មាត្រា ៣៧ នៃច្បាប់ស្តីពីស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ២០០៩

[46] មាត្រា ៣៨ នៃច្បាប់ស្តីពីស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ២០០៩

[47] មាត្រា ៣៩ នៃច្បាប់ស្តីពីស្មុំកូនអន្តរប្រទេស ២០០៩

ក្នុងករណីបុគ្គលអាចប្តឹងជំទាស់ មិនមែនជនដែលត្រូវទទួលបានការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេចខាងលើ បណ្តឹងជំទាស់ត្រូវធ្វើឡើងអំឡុងពេល ១៥ (ដប់ប្រាំ)ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការគិតពីថ្ងៃដែលអ្នកសុំបានទទួលការជូនដំណឹងអំពីដីកាសម្រេច។ អំឡុងពេល១៥ថ្ងៃ មិនអាចពន្យាពេលបានឡើយនៅក្នុងករណីទាំងពីរខាងលើនេះ។

ខ. សមត្ថកិច្ចយុត្តាធិការលើបណ្តឹងជំទាស់

បុគ្គលមានសិទ្ធិ ឬផលប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ត្រូវបានបំពេញដោយដីកាសម្រេច លើពាក្យសុំកូនអន្តរប្រទេស អាចប្តឹងជំទាស់ទៅសាលាឧទ្ធរណ៍ចំពោះដីកាសម្រេចនោះបាន។ សាលាឧទ្ធរណ៍ត្រូវលើកយកពាក្យបណ្តឹងជំទាស់នោះមកវិនិច្ឆ័យ និងចេញដីកាសម្រេចក្នុងរយៈពេល៣០(សាមសិប)ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការមិនអាចប្តឹងជំទាស់ទៀតបានឡើយ។

ផ្នែកទី ៣ - ចំណាត់ការក្រោយពីបញ្ចប់នីតិវិធីសុំកូនអន្តរប្រទេស

រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវជូនដំណឹងអំពីការប្រព្រឹត្តទៅ នៃនីតិវិធីសុំកូន វិធានការដែលអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចបានចាត់ការ និងការវិវត្តន៍នៃការសុំកូននៅគ្រប់ដំណាក់កាលរបស់នីតិវិធីសុំកូនឲ្យបានទៀងទាត់ទៅតាមអ្នកសុំតាមរយៈអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ឬទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេស ដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតក្រោយពីដីកាសម្រេចរបស់តុលាការចូលជាស្ថាពរ ក្រសួងទទួលបន្ទុកកិច្ចការសង្គម ត្រូវជូនដំណឹងទៅក្រសួងការបរទេស និងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិអំពីការសម្រេចនេះ។ នៅពេលដែលនីតិវិធីសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវបានបញ្ចប់ក្រសួងទទួលបន្ទុកកិច្ចការសង្គមត្រូវចេញលិខិតបញ្ជាក់ជាផ្លូវការ។ ដូចនេះក្រោយពីនីតិវិធីសុំកូនត្រូវបានបញ្ចប់ រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវរៀបចំកុមារប្រគល់ទៅឲ្យអ្នកសុំតាមដានស្ថានភាពកុមារ និងការរៀបចំទុកដាក់សំណុំឯកសារសុំកូន ហើយក្នុងករណីកូនសុំទទួលបាននីតិភាពរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវអនុញ្ញាតឲ្យកូនសុំនោះ មើលសំណុំលិខិតសុំកូនរបស់ខ្លួនបាន។

កថាខណ្ឌទី១: ការប្រគល់កុមារឲ្យអ្នកសុំ

រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវរៀបចំប្រគល់កុមារ និង លិខិតបញ្ជាក់ស្តីពីការប្រគល់កូនជាផ្លូវការទៅអ្នកសុំ។ រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវជួយសម្រួលជាមួយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការរៀបចំ និងផ្តល់នូវលិខិតឆ្លងដែន ទិដ្ឋាការ និងឯកសារចាំបាច់នានាដើម្បីឲ្យកុមារធ្វើដំណើរចូលទៅប្រទេសលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់អ្នកសុំ។

ការធ្វើដំណើររបស់កុមារទៅកាន់ប្រទេសទទួល ត្រូវអមដំណើរដោយអ្នកសុំ។ រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវធានាថាការផ្ទេរត្រូវធានាថា កុមារទៅកាន់ប្រទេសទទួលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាលៈទេសៈមានសុវត្ថិភាព ដោយមានការគិតគូរដល់សេចក្តីត្រូវការនានារបស់កុមារ។

រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ត្រូវសម្របសម្រួលជាមួយអាជ្ញាធរកណ្តាល ឬអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចទទួលបន្ទុកសុំកូនអន្តរប្រទេស ឬទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេសនៃប្រទេសទទួល ដើម្បីផ្តល់ ឬសម្របសម្រួលសេវាក្រោយសុំកូនសមស្របដល់កុមារ គ្រួសារចិញ្ចឹម និង គ្រួសារបង្កើតតាមការចាំបាច់។

កថាខណ្ឌទី២: ការតាមដានស្ថានភាពកុមារ

តុលាការសម្រេចក្តីអំពីរឿងក្តីដែលទាក់ទងនឹងសុំកូនអន្តរប្រទេស ដោយពុំចាំបាច់ឆ្លងកាត់ការទាមទារហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់ឡើយ។

ក្នុងករណីមានភាពចាំបាច់ដាច់ខាតត្រូវបំភ្លឺអង្គហេតុពាក់ព័ន្ធ តុលាការអាចអញ្ជើញអ្នកសុំ ឬអ្នកតំណាង ឬមានអ្នកមានអំណាចមេបាម្ខាង ឬទាំងពីរ ឬអាណាព្យាបាលសម្រាប់អនីតិជនសម្រាប់កុមារ អ្នកតំណាងទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេសពាក់ព័ន្ធ និងសាក្សីផ្សេងទៀត ដើម្បីផ្តល់ភស្តុតាងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬ ដោយផ្ទាល់មាត់ទាក់ទងនឹងអត្ថិភាព ឬនត្ថិភាពនៃអង្គហេតុ។

តុលាការត្រូវលើកយកសំណុំរឿងសុំកូនអន្តរប្រទេសមកវិនិច្ឆ័យ និងចេញដីកាសម្រេចក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ បន្ទាប់ពីបានទទួលពាក្យសុំកូន។ តុលាការត្រូវបញ្ជូនដីកាសម្រេចនេះទៅអ្នកសុំ អ្នកតំណាងដែលច្បាប់បានកំណត់របស់កូន និងក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច។

ដីកាសម្រេចនេះ មិនត្រូវចូលជាស្ថាពរនៅមុនពេលផុតអំឡុងពេលសម្រាប់ការប្តឹងជំទាស់ដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា ៤០ នៃច្បាប់ស្តីពីសុំកូនអន្តរប្រទេស។ ក្នុងករណីមានការប្តឹងជំទាស់ចំពោះដីកាសម្រេចនេះ ដីកាសម្រេចនេះមិនត្រូវចូលជាស្ថាពរ រហូតដល់ពេលមានដីកាសម្រេចអំពីបណ្តឹង ជំទាស់នោះ។

កថាខណ្ឌទី៣: ការទុកដាក់សំណុំឯកសារសុំកូន

រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស និង សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ ត្រូវរក្សាសំណុំឯកសារសុំកូនអន្តរប្រទេស ក្នុងរយៈពេល ៦០ (ហុកសិប) ឆ្នាំ គិតពីកាលបរិច្ឆេទ ដែលដីកាសម្រេចសុំ

កូនអន្តរប្រទេសនោះចូលជាស្ថាពរ។

សំណុំឯកសារ កំណត់ហេតុទាំងអស់ទាក់ទងនឹងសុំកូនអន្តរប្រទេស ជាក់លាក់ណាមួយ ទោះជារក្សាទុកនៅតុលាការរដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេស ទីភ្នាក់ងារសុំកូនអន្តរប្រទេស មណ្ឌលកុមារកំព្រា និងអ្នកជំនាញផ្សេងទៀត ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងនីតិវិធីសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវរក្សាទុកជាសម្ងាត់។ ក៏ប៉ុន្តែសំណុំឯកសារ និងកំណត់ហេតុ ឬព័ត៌មានទាំងឡាយណាដែលមាននៅក្នុងសំណុំឯកសារ និងកំណត់ហេតុទាំងនោះ អាចនឹងត្រូវបញ្ចេញទៅតាមការស្នើសុំ ឬការបង្គាប់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក្នុងករណីមានតម្រូវការទាក់ទងនិងករណី ឬនីតិវិធីតុលាការដែលកំពុងតែប្រព្រឹត្តទៅ ឬកាលៈទេសៈពិសេសដទៃទៀត។

កថាខណ្ឌទី៤ : ការអនុញ្ញាតឲ្យកូនសុំមើលសំណុំលិខិតសុំកូន

ឪពុកម្តាយចិញ្ចឹម អាចដាក់ពាក្យសុំទៅក្រសួងទទួលបន្ទុកវិស័យសង្គមកិច្ច ដើម្បីសុំច្បាប់ចម្លងនៃសំណុំលិខិត ដែលរួមមានអត្តសញ្ញាណរបស់ឪពុកម្តាយរបស់កូនសុំ ក្រោយដីកាសម្រេចសុំកូនរបស់តុលាការចូលជាស្ថាពរ។ កូនសុំដែលដល់អាយុដឹងខុសត្រូវគ្រប់គ្រាន់ អំពីផលវិបាកនៃការដឹងអត្តសញ្ញាណរបស់ឪពុកម្តាយបង្កើតបាន ដោយធ្វើការស្នើសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរមកអាជ្ញាធរកណ្តាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងករណីការមើលនេះជាឧត្តមប្រយោជន៍របស់កូនសុំ។ កូនសុំដែលឈានចូលអាយុនីតិភាពមានសិទ្ធិមើលសំណុំឯកសារ និងកំណត់ហេតុទាក់ទងនិងអត្តសញ្ញាណខ្លួន។ រដ្ឋបាលសុំកូនអន្តរប្រទេសត្រូវធានា កូនសុំទទួលបានការពិគ្រោះយោបល់សមស្រប មុននឹងមើលព័ត៌មាននៅក្នុងសំណុំលិខិតរបស់ខ្លួន៕